

2017

2017

2017

SPARBANKSGRUPPENS

Bokslutskommuniké 1.1 – 31.12.2017

SPARBANKSGRUPPENS BOKSLUTSKOMMUNIKÉ 31.12.2017

Innehåll

Sparbanksgruppens bokslutskommuniké 1.1–31.12.2017	3	Tillgångar	37
Sparbanksförbundet anl:s verkställande direktörs översikt	3	NOT 9: Klassificering av finansiella instrument	37
Sparbanksgruppen och Sparbankernas sammanslutning	3	NOT 10: Lån och fordringar	39
Omvärldsbeskrivning	3	NOT 11: Derivatinstrument och säkringsredovisning	40
Sparbanksgruppens resultat- och balansräkning	5	NOT 12: Investeringsstillgångar	42
Kapitaltäckning och riskposition	6	NOT 13: Tillgångar i livförsäkringsrörelse	44
Kreditklassificeringar	8	Skulder	46
Sparbanksförbundet anl:s förvaltningsråd, styrelse och revisorer	8	NOT 14: Skulder till kreditinstitut och kunder	46
Personal	9	NOT 15: Skuldebrev som emitterats	47
Samhällsansvar	9	NOT 16: Skulder för livförsäkringsrörelse	48
Verksamhet och resultat per affärsverksamhetssegment	9	Övriga noter	49
Väsentliga händelser efter balansdagen	11	NOT 17: Verkliga värden i enlighet med värderingsmetoden	49
Utsikter för år 2018	12	NOT 18: Kvittning av finansiella tillgångar och skulder	55
Bokslutskommuniké	14	NOT 19: Säkerheter	56
Sparbanksgruppens resultaträkning	14	NOT 20: Åtaganden utanför balansräkningen	56
Sparbanksgruppens rapport över totalresultatet	15	NOT 21: Uppgifter om närstående kretsen	57
Sparbanksgruppens balansräkning	16	Uppgifter om kapitaltäckningen	59
Sparbanksgruppens kassaflödesanalys	17	NOT 22: Sammandrag av kapitaltäckningen	59
Sparbanksgruppens kalkyl över förändringar i eget kapital	19	NOT 23: Kapitalkrav	60
Redovisningsprinciper	20	NOT 24: Totala exponeringar enligt exponeringsklass	61
NOT 1: Beskrivning av Sparbanksgruppen och Sparbankernas sammanslutning	20	NOT 25: Avstämning av kapitalbasen	62
NOT 2: Redovisningsprinciper	22		
Periodens resultat	28		
NOT 3: Segmentinformation	28		
NOT 4: Räntenetto	32		
NOT 5: Provisionsintäkter och provisionskostnader, netto	33		
NOT 6: Nettointäkter från placeringsverksamhet	34		
NOT 7: Nettointäkter från livförsäkringsrörelse	35		
NOT 8: Övriga rörelseintäkter	36		

SPARBANKSFÖRBUNDETS BOKSLUTSKOMMUNIKÉ

1.1–31.12.2017

Sparbanksförbundet anl: verkställande direktörens översikt

Sparbanksgruppens (nedan också "Gruppen") år 2017 var affärsmässigt lyckat. Sparbanksgruppens affärsverksamhet ökade lönsamt på alla de viktigaste delområdena dvs. räntenettet, provisionsintäkterna och investeringsverksamheten. Det strategiska målet är att växa lönsamt så att riskerna hanteras. Med det lyckades vi också mycket väl och Sparbanksgruppen gjorde sitt bästa resultat under sin tid som sammanslutning.

Utvecklingen av finansiella tjänster styrs av digitaliseringen av tjänster och processer. Sparbanksgruppens digitala tjänster blir allt bättre och gör det möjligt att anpassa dem till personliga behov. I framtidens Sparbanken har de dagliga transaktionerna helt digitaliserats och på de fysiska kontoren produceras tjänster som ger kunderna stort mervärde.

Spar- och placeringstjänsterna är viktiga i sparbankerna. Under räkenskapsperioden ökade de tillgångar Sparbanksgruppen förvaltar betydligt och Sparbanksfonderna var mycket framgångsrika på marknaden.

Vid sidan av att spara och placera utgör att finansiera privat- och företagskunder den andra grundvalen för Sparbanksgruppens bankverksamhet. Inom utlåningen är bostadsfinansiering det viktigaste produktområdet och där växte Sparbanksgruppen lönsamt och snabbare än marknaden. Kreditförlusterna hölls låga i förhållande till kreditstocken.

Sparbanksgruppen är särskilt känd för sin goda kundnöjdhet. Kundnöjdheten är en av Sparbanksgruppens viktigaste interna prestationsmätare och denna mätare höll sig fortfarande i toppen i branschen. Ett lyckat kundmöte kallas Sparbanksupplevelsen. Den konceptuella utvecklingen av Sparbanksupplevelsen fortsatte under året och resultaten är mycket uppmuntrande.

Sparbanksgruppens utvecklingsarbete var mycket aktivt och flera strategiska projekt, som förbättrar kundupplevelsen, den operativa effektiviteten och riskhanteringen avancerade under året. Flera projekt pågår flera år och utvecklingsarbetet kommer att fortsätta de kommande räkenskapsperioderna. Till Sparbanksgruppens viktigaste utvecklingsprojekt hör förnyandet av basbanksystemet. Under år 2017 fördes förhandlingar om förnyelsen och förberedelser gjordes för anskaffningen och konstruktionen av det nya systemet. Det nya basbanksystemet ska möjliggöra ett snabbare och effektivare införande av kundsystem, en bättre beredskap att hantera information och en mera kostnadseffektiv hantering av transaktioner och avtal.

Den finansiella regleringen ökar fortfarande kraftigt. Till de viktigaste regleringsprojekten år 2017 hörde till exempel direktivet om marknader för finansiella instrument (MiFID II) och EU:s dataskyddsförordning (GDPR). Den för gruppen viktigaste förändringen i redovisningsstandarderna var IFRS 9 Finansiella instrument som Gruppen tillämpar från början av år 2018.

En nyckelfaktor i den grundläggande bankverksamheten är kostnaderna för refinansieringen. För att effektivisera sin refinansiering grundade Sparbanksgruppen en hypoteksbank år

2016. Under år 2017 överfördes en betydande del av de bostadskrediter som Sparbankerna beviljat till Sp-Hypoteksbank Abp, som emitterade sin andra säkerställda obligation på 500 miljoner euro. Emissionen gjordes till ett emissionspris som var fördelaktigare än tidigare, vilket visar att Sparbanksgruppens skuldemissioner enligt investerarna är allt attraktivare investeringsobjekt. För programmet har S&P Global Ratings kreditvärdering AAA fastställts. Sparbankernas centrala kreditinstitut, Sparbankernas Centralbank Finland Abp, har S&P Global Ratings kreditbetyg A-/A-2 med stabila utsikter.

Sparbanksgruppen fortsatte att aktivt bygga upp strategiska partnerskap och offentliggjorde ett projekt för samarbete inom försäljningen av fonder, livförsäkringar och skadeförsäkringar med POP Bankgruppen. I slutet av räkenskapsperioden gick Sparbanksgruppen med i Europeiska Investeringsfondens garantiprogram, med hjälp av vilket Sparbankernas förmåga att finansiera sina företagskunder förbättras ytterligare.

Sparbanksgruppen och Sparbankernas sammanslutning

Sparbanksgruppen är Finlands äldsta bankgrupp och består av de Sparbanker som bildat Sparbankernas sammanslutning (nedan också "Sammanslutningen", Sparbanksförbundet som är centralinstitut samt de dotter- och intressebolag som bankerna äger tillsammans.

De företag som hör till Sparbankernas sammanslutning bildar en i lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker definierad ekonomisk helhet där Sparbanksförbundet anl och dess medlemskreditinstitut i sista hand ansvarar solidariskt för varandras skulder och åtaganden. Sparbankernas sammanslutning består av Sparbanksförbundet anl som är centralinstitut för sammanslutningen, 23 sparbanker, Sparbankernas Centralbank Finland Abp, Sp-Hypoteksbank Abp och de företag som hör till de ovan angivna finansiella företagsgrupperna, Sparbankstjänster Ab och Sp-Fondbolag. Sparbanksgruppens omfattning skiljer sig från Sparbankernas sammanslutning i det att till Sparbanksgruppen hör också andra företag än kredit- och finansinstitut eller tjänsteföretag. De mest betydande av dessa är Sb-Livförsäkring Ab och Sb-Hem Ab.

Mera information om Sparbanksgruppens struktur finns på www.sparbanken.fi/sparbanksgruppen.

Beskrivning av omvärlden

Globala ekonomiska utsikter

År 2017 förstärktes tillväxten i världsekonomin kraftigt. Särskilt positivt var att tillväxten var så omfattande: av de 50 största ekonomierna i världen var inte en enda längre i recession. Den genomsnittliga tillväxtfarten i världsekonomin steg till nära 3,5 procent. Industrieländerna uppnådde en tillväxt på ca 2,5 procent, vilket kunde ses som en betydande förbättring av sysselsättningen. I USA sjönk arbetslöshetsgraden till nära 4 procent och också i eurozonen redan klart under 9 procent. Också på tillväxtmarknaderna utvecklades ekonomin mera positivt än väntat. I Kina lyckades man hålla tillväxten lite under 7 procent och i Ryssland

och Brasilien började ekonomin igen växa efter de föregående årens ekonomiska recession. Tillväxtekonomiernas BNP-ökning förstärktes och var i genomsnitt ca 4,5 procent.

När år 2018 börjar är konjunkturutsikterna för den globala ekonomin fortfarande mycket positiva. I Europa är det allmänna ekonomiförtroendet starkare än på 17 år och också i USA har konsumenternas förtroende ökat klart över de toppnivåer som föregick finanskrisen. De symptom på att man nått konjunkturtoppen som syntes i de prognostiserande konjunkturindikatorerna sommaren 2017 började lätta och tillväxtutsikterna började igen bli starkare. De makroekonomiska nyckeltalen var under de sista månaderna år 2017 systematiskt och övergripande bättre än väntat.

Världsekonomin har varit i en stigande konjunktur redan så länge att flaskhalsarna på utbudssidan i en del ekonomiska regioner kan börja begränsa tillväxtmöjligheterna. I många europeiska länder, såsom Tyskland och Sverige, är kapacitetens användningsgrad redan nära de toppnivåer som är typiska för en konjunkturcykel och i USA har arbetslösheten sjunkit under den s.k. naturliga arbetslöshetsgraden. President Trumps skattesänkningar stöder tillväxten på kort sikt men samtidigt förvärrar de också förbundsstatens underskottsproblem som på lång sikt kan bli en faktor som begränsar tillväxten. I Kina fungerar inte den skulldrivna tillväxtmodellen som baserar sig på investeringar längre och efterfrågestrukturen måste oundvikligt balanseras så att den mera baserar sig på privat konsumtion. En strukturomvandling pågår i Kina, men att genomföra den kontrollerat är förknippat med risker och i tillväxttakten kan det komma oväntade hinder i vägen under färdens gång.

Den största osäkerheten i den globala ekonomin har ändå att göra med ändringen av riktningen i centralbankernas penningpolitik. USA:s centralbank FED började så smått höja styrräntorna redan i december 2015 men nu väntas höjningstakten öka. Hösten 2017 började FED också tillåta att dess balansräkning krymper. Europeiska Centralbanken (ECB) halverar månadsvolymen på sina värdepappersköp till 30 miljarder euro från början av år 2018. Köpen fortsätter på den här nivån åtminstone till slutet av september 2018. Efter det väntas ECB så småningom helt lösgöra sig från de kvantitativa lättnaderna och de första räntehöjningarna – om konjunkturbilden tillåter det – skulle kunna bli aktuella under den andra halvan av år 2019. En åtstramning av penningpolitiken är alltid förknippad med risken att åtstramningarna börjar bromsa upp tillväxten för mycket. Nu är risken exceptionellt stor eftersom centralbankernas massiva stimulans under 2010-talet har varit den kanske viktigaste drivkraften för den ekonomiska tillväxten och höjningen av förmögenhetsvärdena.

Även de politiska riskerna överskuggar fortfarande utvecklingen i den internationella ekonomin. I västländerna gör den politiska splittringen det svårt att bilda funktionsdugliga regeringar. Det senaste exemplet är Tyskland, där det visade sig vara svårt att bilda en majoritetsregering efter valet hösten 2017. Samtidigt borde man i Europa föra förhandlingar om Storbritanniens EU-utträde och å andra sidan staka ut en ännu tätare integration mellan de kvarvarande medlemsländerna. Svagheten i det inhemska mandatet kan ändå begränsa de stora medlemsländernas förmåga att utveckla EU legitimt. I USA gör Donald Trumps exceptionella presidentskap det svårare att förutspå politiken. Tillsvidare har man inte kunnat lindra de geopolitiska spänningarna i USA:s förhållande till Nordkorea, Ryssland eller Mellanöstern – snarare tvärtom.

Räntemiljön

Räntenivån har fortsatt att vara låg och inga betydande förändringar väntas den närmaste framtiden. Trots den kraftiga tillväxten steg inte de långa räntorna just alls under år 2017. I

USA har skillnaden mellan långa och korta räntor krympt ganska kraftigt under det senaste året. Den plattare räntekurvan kan berätta om oro att åtstramningen av penningpolitiken ska leda till en långsammare tillväxt. Också hos oss är räntekurvan fortfarande mycket platt vilket kombinerat med en låg basnivå medför utmaningar för bankverksamhetens finansnetto. Dessutom belastas finansnettot av kraven på reglering av likviditeten (LCR likviditetskrav) och ECB:s negativa insättningsränta..

Investeringsmarknaden

År 2017 var ett gott år sett ur investeringsmarknadens synvinkel. Den gynnsamma trenden i den globala ekonomin har stött företagets resultatökning. Aktiemarknadens volatilitet har varit låg hela året och investerarnas förtroende har varit starkt. Sett till omständigheterna har inflationen hållits på en mycket låg nivå. Därför upplevde man inte den fruktade räntehöjningen på räntemarknaden. Centralbankerna har avancerat gradvis med åtstramningen av penningpolitiken. Detta har för sin del stött investerarnas förtroende på räntemarknaden. Aktiernas värderingsnivåer har stigit till sina högsta nivåer efter finanskrisen och den kraftiga efterfrågan på företagslån har minskat riskmarginalerna på företagslåneemarknaden. Under år 2017 accentuerades de politiska riskernas roll. Förändringarna i den politiska miljön ledde ändå inte till betydande förändringar på investeringsmarknaden.

Det kommande året startar gynnsamt ur investeringsmarknadens synvinkel. Den kraftiga ekonomiska tillväxten stöder investeringsintäkter och företagets utsikter förblir goda. Aktiernas och företagslånenas höga värderingsnivå är en riskfaktor. En kraftig höjning av realräntorna skulle sannolikt leda till kraftiga rörelser på investeringsmarknaden. Centralbankernas ändringar i penningpolitiken har en större roll än tidigare år ur investeringsmarknadens synvinkel.

Finlands ekonomiska läge

Finlands ekonomi upplevde ett klart kraftigare tillväxtryck än väntat i början av år 2017. Suget i världsekonomin gjorde att exporten blev klart piggare och investeringarna växte snabbt. Under året jämnade tillväxten ut sig en aning till följd av att exporten minskade. Det är möjligt att produktionens kapacitetsbegränsningar redan började försvaga Finlands förmåga att möta den externa efterfrågan. Matchningsproblemet på arbetsmarknaden såg ut att ha förvärrats: det fanns rentav historiskt många lediga arbetsplatser men det var svårt att fylla dem. Tack vare tillväxtrycket i början av året ökade BNP år 2017 med en fart på sannolikt lite över 3 procent.

Sysselsättningen förbättrades överraskande lite under början av år 2017 jämfört med den snabba BNP-ökningen, men under de sista månaderna började sysselsättningen öka klart snabbare. Fenomenet är ändå rätt typiskt för det första skedet i en återhämtning eftersom företagen i första skedet försöker möta den ökade efterfrågan med en effektivare användning av kapaciteten. Den långsammare nedgången än väntat i arbetslösheten förklaras också med att den dolda arbetslösheten minskat: de som var utan jobb tog aktivare tag i att söka arbete. Utbudet på arbete ökade alltså och det kommer snart att synas också som en ökning av antalet sysselsatta. Arbetslöshetsgraden fortsätter att sjunka år 2018.

Nedgången i tillväxten den andra halvan av år 2017 blir tillfällig och den ekonomiska utvecklingen håller åter på att förbättras när år 2018 börjar. Utsikterna för världsekonomin börjar igen ljusna så den internationella ekonomin ger Finland rentav tilltagande draghjälp. Samtidigt underlättar den kraftiga ökningen av investeringar kapacitetsbegränsningarna. För hushållens konsumtionsefterfrågan är de ekonomiska grundomständigheterna fortfarande gynnsamma: konsumenternas förtroen-

de är historiskt högt, sysselsättningen blir bättre, räntorna är mycket låga och t.o.m. köpkraften ökar trots att inflationen ökar en aning. Hushållens skuldsättning börjar ändå redan bli en faktor som begränsar konsumtionen och ökningen av den privata konsumtionsefterfrågan kan bli lite långsammare än år 2017. BNP väntas öka med 2,5-3 procent år 2018.

För att trygga den finländska ekonomins långsiktiga tillväxtpotential måste den strukturella reformeringen av arbetsmarknaden, socialskyddet, social- och hälsovårdstjänsterna, högskoleutbildningen, företagsstödsystemet och beskattningen fortsätta. Det är ändå politiskt svårt att fatta beslut och resultat uppnås långsamt. På grund av det hållbarhetsgap som beror på ökningen av de åldersbundna omsorgsutgifterna finns det inget rörelseutrymme i den offentliga ekonomin trots det goda konjunkturläget.

Bostadsmarknaden i Finland

De faktorer (sysselsättningen, räntenivån och konsumenternas förtroende) som styr bostadshandeln har fortsatt att backa upp den positiva stämningen på bostadsmarknaden. Visserligen har den positiva stämningen år 2017 riktat sig starkt mot handeln med nya bostäder, som har ökat med nästan 35 procent. Antalet sålda gamla bostäder har under motsvarande tid inte utvecklats enligt förväntningarna trots att antalet har ökat med ca 2,5 procent. Skillnaderna i marknaden i olika geografiska områden har fortsatt att växa. Nyland, Egentliga Finland och Birkaland har vuxit kraftigt, medan trenden i Kajaland, Kymmenedalen och Södra Savolax har varit den motsatta. På denna polarisering inverkar kraftigt utvecklingen av folkmängden och antalet sysselsatta.

Efterfrågan på investeringsbostäder fortsatte att vara stor i början av år 2017 trots att det på vissa orter finns ett överutbud på hyresbostäder och att hyrornas utveckling i förhållande till inkomsten har varit för kraftig. Överutbudet beror delvis på bostadsfondernas aktiva investeringsverksamhet. Flera experter signalerade under hösten om en överhettning på investeringsbostadsmarknaden och dess risker särskilt om investeringen till stor del har gjorts med skuldkapital. Detta dämpade investeringsefterfrågan vilket igen inverkar positivt på förstabostadsköparnas möjlighet att hitta ett hem åt sig. Antalet förstabostadsköpare har ökat sedan hösten.

Nybyggnationen fortsatte att vara mycket stark år 2017 på grund av den stora efterfrågan. Samtidigt började ändå antalet beviljade byggnadslov minska vilket förebådar en ökande försiktighet hos byggbolagen. På försiktigheten inverkar den minskade efterfrågan på investeringsbostäder och marknadsoron på den svenska (Storstockholm) bostadsmarknaden. Dessutom inverkar det ringa antalet tomter med bra läge. Av den orsaken satsar byggbolagen allt mera på att hitta kompletteringsbyggnadsobjekt.

Priserna på gamla flervånings- och radhusbostäder steg år 2017 med i genomsnitt ca 4 procent. Det förekom också skillnader i prisstegringen då priserna i huvudstadsregionen steg med ca 4,5 procent och i övriga Finland ca 1,5 procent. Vi förutspår att priserna på gamla bostäder kommer att stiga ca 1-3 procent år 2018. Prishöjningen dämpas av att efterfrågan på små bostäder normaliserats och iveren att köpa bostäder avmattats en aning.

Sparbanksgruppens resultat- och balansräkning

Sparbanksgruppens nyckeltal

(1 000 euro)	1-12/2017	1-12/2016	1-12/2015	1-12/2014*	1-12/2013*
Omsättning	331 366	304 340	298 475	295 628	271 235
Räntenetto	142 176	131 693	125 018	122 022	110 612
% av omsättningen	42,9 %	43,3 %	41,9 %	41,3 %	40,8 %
Resultat före skatter	88 210	69 603	69 699	63 137	71 074
% av omsättningen	26,6 %	22,9 %	23,4 %	21,4 %	26,2 %
Rörelseintäkter totalt	282 191	245 376	230 531	223 903	224 841
Rörelsekostnader totalt	-182 693	-158 060	-146 128	-143 763	-140 619
Kostnads-/intäktsrelation	64,7 %	64,4 %	63,4 %	64,2 %	62,5 %
Balansomslutning	11 326 105	10 423 646	9 189 391	8 400 544	7 717 389
Eget kapital	1 017 520	953 402	880 694	841 230	781 086
Avkastning på eget kapital %	7,3 %	6,2 %	6,7 %	5,7 %	8,9 %
Avkastning på totalt kapital %	0,7 %	0,6 %	0,7 %	0,6 %	0,9 %
Soliditet %	9,0 %	9,1 %	9,6 %	10,0 %	10,1 %
Kapitaltäckningsrelation %	19,1 %	19,5 %	18,8 %	18,6 %	19,5 %
Nedskrivningar av krediter och övriga fordringar	-13 266	-8 411	-6 127	-10 539	-5 859

* Ekonomisk tilläggsinformation om Sparbanksgruppen innan Sparbankernas sammanslutning inledde sin verksamhet.

Resultatutveckling (jämförelsetal 1-12/2016)

Sparbanksgruppens resultat före skatt var 88,2 miljoner euro (69,6). Räkenskapsperiodens vinst var 71,9 miljoner euro (57,2), av vilket Sparbanksgruppens ägares andel var 70,4 miljoner euro (56,4).

Sparbanksgruppens rörelseintäkter ökade till 282,2 miljoner euro (245,4). Ökning förekom i räntenettet, provisionsintäkterna, investeringsverksamhetens intäkter samt livförsäkringsverksamhetens nettointäkter.

Räntenettet ökade 8,0 procent och uppgick till 142,2 miljoner euro (131,7). Den andel av räntenettet som härrör från de derivat som används i hanteringen av ränterisker var 21,9 miljoner euro (21,3) dvs. 15,4 procent av räntenettet (16,2). På ökningen av räntenettet inverkade särskilt Sparbanksgruppens lägre kostnader för kapitalanskaffningen. Sparbanksgruppens inträde på den internationella kapitalmarknaden i och med de obligationslån utan säkerhet som Sparbankernas Centralbank emitterade och Sp-Hypoteksbanks emission av säkerställda obligationer har kostnaderna för kapitalanskaffningen minskat betydligt.

Provisionsintäkterna och provisionskostnaderna, netto ökade 10,8 procent till 79,2 miljoner euro (71,4). Särskilt ökade provisionerna av fonder, kreditkort och betalningsrörelse. Också övriga provisioner i anslutning till kreditgivning ökade en aning med volymökningen.

Nettointäkterna från placeringsverksamheten uppgick till 39,1 miljoner euro (17,8), dvs. 119,4 procent högre än jämförelseåret. Nettointäkterna från placeringsverksamheten bildades i stor utsträckning av de realiserade vinsterna av finansiella tillgångar som kan säljas.

Nettointäkterna från livförsäkringsverksamheten var 15,6 miljoner euro (11,8). Försäkringspremieinkomsten ökade 23,0 procent från jämförelseåret. Nettointäkterna från placeringsverksamheten ökade 12,8 procent och uppgick till 37,3 miljoner euro (33,1).

Övriga rörelseintäkter uppgick till 3,1 miljoner euro (12,7). Jämförelseårets siffror innehåller intäkter på 8,0 miljoner euro i anslutning till försäljningen av Visa Europe.

Rörelsekostnaderna ökade totalt 8,2 procent till 182,7 miljoner euro (168,8). Personalkostnaderna ökade 8,5 procent till 79,8 miljoner euro (76,1). Det genomsnittliga antalet totalresurser i Sparbanksgruppen ökade på motsvarande sätt 6,4 procent och var 1 330 årsverken under räkenskapsperioden 2017. Övriga förvaltningskostnader ökade 10,6 procent och uppgick till 68,9 miljoner euro (63,0). Ökningen förklaras till stor del med ökningen av ICT-kostnaderna.

Gruppens kostnads/intäktsrelation var 64,7 procent (64,4).

Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar uppgick under räkenskapsperioden till 14,0 miljoner euro (10,7).

Nedskrivningar av krediter och övriga fordringar redovisades sammanlagt 13,3 miljoner euro (8,4). Nedskrivningarna av krediter och övriga fordringar var 0,17 procent (0,12) av kreditstocken. De oreglerade fordringarna ökade en aning från jämförelseårets nivå och uppgick till 1,2 procent av kreditstocken (0,94).

Gruppens effektiva skattesats var 18,5 procent (17,8).

Balansräkning och finansiering (jämförelsetal 31.12.2016)

Sparbanksgruppens balansräkning var i slutet av år 2017 11,3 miljarder euro (10,4), vilket var en ökning med 8,7 procent. Gruppens avkastning på totalt kapital var 0,7 procent (0,6).

Lån och fordringar på kunder uppgick till 7,8 miljarder euro

(6,9) och ökningen från året innan var 11,7 procent. Av ökningen förklaras ca 2 procentenheter med överföringen av de krediter som Sparbankerna förmedlar från Aktia Hypoteksbank Abp till Sparbanksgruppens egen balansräkning under år 2017. Lån och fordringar på kreditinstitut uppgick till 33,2 miljoner euro (20,9), en ökning på 59,1 procent. Sparbanksgruppens placeringstillgångar uppgick till 1,3 miljarder euro (1,3) och minskade med 3,5 procent från jämförelseåret. Tillgångarna i livförsäkringsrörelse var 855,4 miljoner euro (708,4), en ökning på 20,8 procent.

Sparbanksgruppens skulder till kunderna var 6,4 miljarder euro (6,1), en ökning på 4,9 procent. Skulderna till kreditinstitut uppgick till 228,4 miljoner euro (227,0), dvs. helt på jämförelseårets nivå. De emitterade skuldebrev uppgick till 2,6 miljarder euro (2,0). Sp-Hypoteksbank Abp som hör till Sparbanksgruppen emitterade i oktober ett säkerställt obligationslån om 500 miljoner euro. Skulderna för livförsäkringsrörelsen uppgick till 803,1 miljoner euro (664,3), en ökning på 22,1 procent.

Sparbanksgruppens eget kapital var 1 017,5 miljoner euro (953,4), en ökning på 6,7 procent. Andelen innehav utan bestämmande inflytande av eget kapital var 26,5 miljoner euro (24,0). Ökningen av gruppens eget kapital förklaras i huvudsak med räkenskapsperiodens resultat. Den ändring av verkligt värde som redovisas i övrigt totalresultat var under räkenskapsperioden -3,9 miljoner euro (17,1). Inverkan av säkring av kassaflöde på eget kapital var -1,0 miljoner euro (0,3). Översiktsperiodens övriga totalresultat var efter skatt totalt -6,0 miljoner euro (17,1). Gruppens avkastning på eget kapital var 7,3 procent (6,2).

Kapitaltäckning och riskposition

Kapitaltäckning (jämförelsetal 31.12.2016)

I slutet av år 2017 hade Sparbankernas sammanslutning en stark kapitalstruktur som till största delen bestod av kärnprimärkapital (CET1). Den totala kapitalbasen var 984,6 miljoner euro (936,6), av vilket kärnprimärkapitalets andel var 939,1 miljoner euro (887,9). Ökningen av kärnprimärkapitalet berodde på översiktsperiodens vinst. Sparbankernas sammanslutning har inget primärkapitaltillskott. Supplementärkapitalet (T2) var 45,5 miljoner euro (48,7), som under översiktsperioden bestod av debenturlån. De riskvägda posterna var 5 165,7 miljoner euro (4 805,4), dvs. 7,5 procent större än i slutet av året innan. Den viktigaste ändringen i ökningen av de riskvägda posterna var ökningen av bolänestocken. Sparbankernas sammanslutnings kapitaltäckningsrelation var 19,1 procent (19,5) och kärnprimärkapitalrelationen var 18,2 procent (18,5).

Finansinspektionen ställde i december 2016 i enlighet med kreditinstitutslagen ett buffertkrav enligt prövning på Sparbankernas sammanslutning som en del av processen i anslutning till tillsynsmyndighetens bedömning (SREP). Buffertkravet enligt prövning trädde i kraft 30.6.2017. Till övriga delar har det inte skett några förändringar i kapitalkravets sammansättning. Finansinspektionen har beviljat tillstånd att inte dra av sammanslutningens medlemskreditinstituts interna innehav i kapitalbasinstrument när kapitalbasen beräknas på det enskilda institutets nivå eller på delgruppsnivå. Dessutom har Finansinspektionen beviljat tillstånd att tillämpa en riskvikt på 0 procent på de interna kreditinstitutsexponeringar som omfattas av sammanslutningens solidariska ansvar. Tillstånden baserar sig på EU:s tillsynsförordning (EU 575/2013) och lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker (599/2010).

Finansinspektionen har under redovisningsperioden i enlighet med Sammanslutningslagen gett Sparbanksförbundet anl som är centralinstitut för Sparbankernas sammanslutning tillstånd att besluta att dess medlemskreditinstitut ska undantas från

tillämpningen av de bestämmelser i del sex i EU:s tillsynsförordning (EU 575/2013) och i med stöd av den antagna EU-rättsakter som gäller krav på kreditinstitutens likviditet.

Kapitalkravet för kreditrisken i Sparbankernas sammanslutning räknas enligt schablonmetoden och kapitalkravet för den operativa risken enligt basmetoden. Kapitalkravet för marknadsrisken räknas enligt basmetoden på valutapositionen.

Sparbankernas sammanslutnings huvudposter i kapitaltäckningsanalysen

Kapitalbas (1 000 euro)	31.12.2017	31.12.2016
Kärnprimärkapital före avdrag	969 674	915 685
Avdrag från kärnprimärkapitalet	-30 591	-27 835
Kärnprimärkapital (CET1) totalt	939 082	887 850
Primärkapitaltillskott före avdrag	0	0
Avdrag från primärkapitaltillskottet	0	0
Primärkapitaltillskott (AT1)	0	0
Primärkapital (T1 = CET1 + AT1)	939 082	887 850
Supplementärkapital före avdrag	45 483	48 717
Avdrag från supplementärkapitalet	0	0
Supplementärkapital (T2) totalt	45 483	48 717
Kapitalbas totalt (TC = T1 + T2)	984 565	936 567
Riskvägda poster totalt	5 165 694	4 805 436
varav andelen kreditrisk	4 601 921	4 250 278
varav kreditvärdighetsjusteringsrisk (CVA)	72 541	98 561
varav andelen marknadsrisk	39 879	35 147
varav andelen operativ risk	451 354	421 450
Kärnprimärkapital (CET1) i förhållande till riskvägda poster (%)	18,2 %	18,5 %
Primärkapital (T1) i förhållande till riskvägda poster (%)	18,2 %	18,5 %
Sammanlagd kapitalbas (TC) i förhållande till riskvägda poster (%)	19,1 %	19,5 %
Kapitalkrav		
Sammanlagd kapitalbas	984 565	936 567
Totalt kapitalkrav *	569 379	504 571
Av vilket andelen av buffertkravet enligt Pelare 2	25 828	0
Kapitalbuffert	415 186	431 996

*Kapitalkravet består av det lagstadgade minimikapitaltäckningskravet på 8 %, kapitalkonserveringsbufferten på 2,5 % enligt kreditinstitutslagen, det Pelare 2 krav på 0,5 procentenheter som Finansinspektionen ställt och som trädde i kraft 30.6.2017 samt ländervisa kontracykliska buffertkrav för exponeringar i utlandet

Bruttosoliditetsgrad

Sparbankernas sammanslutnings bruttosoliditetsgrad var 8,8 procent (9,1). Bruttosoliditetsgraden har räknats i enlighet med den kända regleringen och beskriver kvoten mellan Sammanslutningens primärkapital och de totala exponeringarna. Sparbankernas sammanslutning följer med överskuldssättning som en del av kapitalutvärderingsprocessen.

Bruttosoliditetsgrad

(1 000 euro)	31.12.2017	31.12.2016
Primärkapital	939 082	887 850
Exponeringarnas totala belopp	10 639 424	9 801 832
Bruttosoliditetsgrad	8,8 %	9,1 %

Verket för finansiell stabilitet och resolution

Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU om inrättande av en ram för återhämtning och resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag trädde nationellt i kraft 1.1.2015 (Lag om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag). För att verkställa resolutionslagen grundades Verket för finansiell stabilitet (Lag om myndigheten för finansiell stabilitet, 1995/2014), som gjorde upp en resolutionsplan för Sparbankernas sammanslutning i början av år 2017. Verket för finansiell stabilitet ställde 24.5.2017 ett minimikrav på nedskrivningsbara skulder som avses i 8 kap. 7 § i lagen om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag (1194/2014). Minimikravet för nedskrivningsbara skulder ska fyllas från och med 31.12.2018. Kravet gäller bara sammanslutningsnivån men Verket för finansiell stabilitet bedömer på nytt år 2018 om kravet ska ställas på medlemskreditinstitutsnivån. Detta minimikrav på nedskrivningsbara skulder är till sin natur ett Pelare 2 minimikrav som hela tiden ska uppfyllas.

Riskposition

Sparbanksgruppens riskposition har hållits på en god nivå. Sparbankernas sammanslutning har god kapitaltäckning och oreglerade fordringar är på en låg nivå.

Sparbanksgruppens riskhantering och interna kontroll är en del av den interna kontrollen i Sparbanksgruppen och Sparbankernas sammanslutning och en central del av gruppens operativa verksamhet. Centralinstitutets styrelse ansvarar för styrningen av Sammanslutningens verksamhet. För tryggande av likviditeten och kapitaltäckningen ger den anvisningar om riskhantering, tillförlitlig förvaltning, intern kontroll samt iakttagande av enhetliga bokslutsprinciper i upprättandet av Sammanslutningens bokslut till de företag som hör till sammanslutningen.

Centralinstitutet godkänner principerna för ordnandet av den interna kontrollen. I centralinstitutet har av affärsverksamheten oberoende funktioner inrättats för att säkerställa en effektiv och heltäckande intern kontroll för alla bolag som hör till Sparbankernas sammanslutning och Sparbanksgruppen. Funktionernas uppgifter:

- Oberoende riskkontroll
- Funktion som ansvarar för säkerställandet av regelefterlevnaden (compliance)
- Internrevisionsfunktion

Metoderna för Sparbanksgruppens riskhantering uppdateras och utvecklas av centralinstitutets oberoende riskkontroll. På det sättet säkerställs att också alla nya och väsentliga men också tidigare oidentifierade risker omfattas av riskhanteringen.

Betydande eller riskfyllda åtaganden görs i enlighet med det kollegiala beslutsförfarandet och användningen av befogenheter har begränsats med limiter. Affärsverksamheten och processerna styrs med interna anvisningar vars iakttagande och aktualitet övervakas. Fattade beslut och betydande affärstransaktioner dokumenteras och arkiveras. En väsentlig del av riskhanteringen utförs i de dagliga kontrollerna. Att fattade beslut verkställs kontrolleras med godkännanden, verifieringar, kontroller, avstämningar samt uppföljnings- och avvikelserapporter. De mest betydande risker som är förknippade med Sparbanksgruppens verksamhet är kreditrisken, likviditetsrisken, ränterisken, den operativa risken, fastighetsrisken och olika rörelserisker.

Närmare om gruppens risker och riskhantering i bokslutets not gällande riskhantering not 5.

Kreditklassificeringar

Ratingbolaget S&P Global Ratings fastställde 28.4.2017 Sparbankernas Centralbank Finland Abp:s kreditbetyg och höjde den långsiktiga kreditvärderingen från 'BBB+' till A-, stabila utsikter. Samtidigt fastställdes den kortfristiga kreditvärderingen till (A-2). S&P:s föregående kreditvärdering hade gjorts i november 2016.

Sparbankernas Centralbank Finland Abp är en del av Sparbankernas sammanslutning. Sparbanksgruppens Centralbank har till uppgift att säkerställa Sparbanksgruppens likviditet och upplåning. Den anskaffar medel och opererar på gruppens vägnar på penningmarknaden och kapitalmarknaden och svarar för clearingen. Centralbanken svarar också för utjämningen av likviditeten inom gruppen.

Sparbanksförbundet anl:s förvaltningsråd, styrelse och revisorer

Till Sparbanksförbundet anl:s förvaltningsråd hör enligt förbundets stadgar minst nio (9) och högst trettiofem (35) ledamöter som var och en har en personlig suppleant. Enligt gruppens verksamhetsprinciper väljs de förtroendevalda ordförandena i Sparbankernas styrelser till ordinarie ledamöter och vice ordförandena till suppleanter. Till förvaltningsrådet kan därutöver väljas andra ledamöter inom ramen för det fastställda antalet ledamöter. Till förvaltningsrådet hörde inga andra ledamöter än ordförandena under år 2017.

Till förvaltningsrådet hörde 22 ledamöter. Ordförande för förvaltningsrådet var Jaakko Puomila (Västra Nylands Sparbank, styrelseordförande) och vice ordförande var Pauli Kurumäki (Huittisten Säästöpankki, styrelseordförande).

Följande personer har år 2017 varit ledamöter i Sparbanksförbundet anl:s styrelse:

Jussi Hakala, ordförande (Liedon Säästöpankki) till 16.3.2017, därefter ledamot

Kalevi Hilli (Säästöpankki Optia) ledamot till 16.3.2017 och från 16.3.2017 ordförande

Matti Saustila, vice ordförande (Eurajoen Säästöpankki) till 16.3.2017

Toivo Alarautalahti (Huittisten Säästöpankki) ledamot till 16.3.2017 och från 16.3.2017 vice ordförande

Pirkko Ahonen (Äito Säästöpankki Oy)

Hans Bondén (Närpes Sparbank Ab) till 16.3.2017

Hanna Kivelä (av Sparbankerna oberoende) till 16.3.2017

Peter Finne (Kvevlax Sparbank) från 16.3.2017

Sanna Ahonen (av Sparbankerna oberoende) från 16.3.2017

Jan Korhonen (Suomenniemen Säästöpankki)

Marja-Leena Tuomola (Av Sparbankerna oberoende) från 16.3.2017

Sparbanksförbundets styrelse är beslutförför när fem ledamöter är på plats. Styrelsen för Sparbanksförbundet anl väljs vid Sparbanksförbundet anl:s ordinarie andelsstämma 15.3.2018.

Sparbanksförbundet anl:s verkställande direktör är sedan 1.9.2017 Tomi Närhinen. Pasi Kämäri var verkställande direktör till 22.8.2017.

Vid Sparbanksförbundets ordinarie andelsstämma 16.3.2017 valdes CGR-samfundet KPMG Oy Ab till revisor för Centralinstitutet. Huvudansvarig av samfundet utsedd revisor är CGR Petri Kettunen.

Personal

I Sparbanksgruppen är det viktigt att varje anställd känner till betydelsen av sitt eget arbete för att vi ska nå våra mål.

Sparbanksgruppens kunder uppskattar de sparbanksanställdas utmärkta serviceattityd, sakkunniga och personliga betjäning samt att det är lätt att sköta sina ärenden. I Sparbanksgruppen satsar vi på att utveckla dessa aktivt i en dialog med såväl kunderna som personalen. Sparbanksgruppen gör varje år en personalenkät vartill personalens respons och utvecklingsidéer samlas med olika pulsförfrågningar. Årligen förs utvecklings- och målsamtal och till stöd för dem förs också regelbundet coachningssamtal.

För personalen är det viktigt att Sparbanksgruppen och den egna banken är framgångsrika och personalen är beredd att satsa på det. I Sparbanksgruppen tänker vi att vare anställd är expert på sitt eget arbete och vi ger var och en såväl möjligheter som ansvar att ständigt utveckla sin kompetens. För att vi ska vara framgångsrika i den brytningstid som vår bransch genomgår krävs det att var och en kontinuerligt uppdaterar och utvecklar sin egen sakkunskap.

Under året satsade vi kraftigt på kvantiteten och kvaliteten i Sparbanksgruppens utbildningsutbud. År 2017 var Gruppens utbildningsutbud mångsidigt sett både till innehåll och metoder. Under året genomfördes sammanlagt över 300 kurser, av vilka klart över hälften hölls som video- eller nätkurser. Utbudet ökade betydligt jämfört med året innan. Utbildningens teman var särskilt digitaliseringen, spara och placera samt företagsaffärsverksamhet.

I Sparbanksgruppen utvecklades ledarskapet och chefsarbetet systematiskt under året utgående från en gemensam ledarskapsbild. Med den vill vi främja särskilt ledningen av den unika kundupplevelsen, förnyelsen, kompetensen och intresset. På gruppnivå främjade vi delningen av goda ledarskapsmetoder och uppbyggandet av samarbetsnätverk.

Sparbanksgruppens personalantal år 2017 var i genomsnitt 1 343 (1 270). Personalantalet omvandlat till totalresurser var under räkenskapsperioden i genomsnitt 1 330 (1 250). Av personalen var 77 procent kvinnor och 23 procent män, vilket var samma som året innan. Personalens genomsnittsålder sjönk och var 41,5 år (44). Den totala personalomsättningen var 3,2 procent (3,9).

Samhällsansvar

Ansvarsfullhet har varit en del av sparbankernas verksamhet ända sedan den första Sparbanken grundades i Finland år 1822. I enlighet med sparbankstanken var Sparbankernas grunduppgift att hjälpa Finlands flitiga folk att bli förmöget och sköta sin ekonomi bättre.

I dag syns sparbankernas ansvarsfullhet i allt de gör. Den syns i det sätt på vilket banken förhåller sig till sina kunder, partner, sitt verksamhetsområde, myndigheterna, sin omgivning och övriga intressegrupper. I Sparbanksgruppen iaktas god förvaltningssed, öppenhet och Sparbanksgruppens etiska spelregler.

Främja regionens sociala välbefinnande

Sparbankernas verksamhet baserar sig på att vi hjälper kunderna att ta hand om sin egen ekonomi och bli förmögnare. När kunderna

blir förmögnare och mår bra så återspeglar det också på Sparbanken.

Sparbankerna har från första början använt en del av sin vinst till att främja välbefinnandet i det egna verksamhetsområdet. För Sparbankerna är det viktigt att Finlands städer, byar och förstäder är livskraftiga och utvecklas. I stället för stora engångsdonationer stöder Sparbankerna hellre flera intressanta lokala projekt. De senaste åren har också sparbankernas kunder inbjudits att delta i ansvarsarbetet.

Sparbankerna stödde år 2017 bland annat barn- och ungdomsarbete, krigsinvalider, åldringsarbete, junioridrott och hobbyföreningar. Bidragsmottagarna var långt över 100 stycken. Sparbankernas Forskningsstiftelse beviljade stipendier till universitetsforskare och forskningsprojekt. Dessutom är de sparbanksstiftelser som äger de Sparbanker som har aktiebolagsform betydande donatorer på olika håll i landet. De delade också år 2017 ut ansenliga summor till allmännyttiga ändamål.

Ekonomiskt ansvar

Det ekonomiska ansvaret inbegriper bland annat en god lönsamhet, kapitaltäckning och likviditet, god förvaltningssed och ansvarsfullt ledarskap. Sparbanken vill att dess kunder och partner ska kunna lita på bankens bedömningsförmåga och ansvarsfullhet i alla situationer.

Ekonomisk ansvarighet kräver att Sparbankerna tar hand om sin kapitaltäckning och likviditet även under svaga konjunkturer. Utmärkande just för sparbankerna är att sparbankerna bär ansvaret för att främja den lokala befolkningens sparande och ekonomiska välbefinnande.

Sparbankerna beviljar till exempel inte sina kunder för stora lån eller krediter som kunderna inte klarar av eller som skulle anstränga deras ekonomi för mycket.

Sparbanksgruppen känner ansvar också för Finlands ekonomi. Sparbankerna betalar alla skatter direkt till Finland och sysslar inte med tvivelaktig skatteplanering. År 2017 betalades 16,3 miljarder euro i inkomstskatt. Sparbanksgruppen sysselsätter proffs inom finans- och servicebranschen i olika delar av landet och deltar aktivt i Finans Finlands kommittéer för att utveckla bankverksamheten i Finland.

Miljöansvar

Sparbanksgruppen sörjer också för miljön som en ansvarskänande finländsk bankgrupp. Resor och möten ersätts aktivt med telefon- och videomöten. Onödigt användning av papper minskas och i anskaffningarna gynnas miljövänliga alternativ.

En ansvarsrapport kommer att ges ut som en del av Sparbanksgruppens årsredovisning.

Verksamhet och resultat enligt affärssegment

Bankverksamhet

I bankverksamhetssegmentet ingår Sammanslutningens medlemsbanker, Sparbankernas Centralbank Finland Abp och Sp-Hypoteksbank Abp. Sparbankerna bedriver retail banking och Sparbankernas Centralbank är centralt kreditinstitut för dem. Sp-Hypoteksbank bedriver hypoteksbanksverksamhet.

Kundrelationer

Sparbankernas kunder uppskattar sin egen bank och är beredda att rekommendera den också till sina bekanta. I 2017

års EPSI Rating-undersökning ligger Sparbankerna inom topp två bland banker när det gäller kundnöjdhet. I Asiakuusmarkkinointiliittos Asiakuusindeksi är vår kundupplevelse den bästa i bankbranschen. Sparbankerna gör också årligen en egen undersökning bland sina kunder. År 2017 besvarades undersökningen av ca 10 800 kunder som gav oss värdefull information om hur nöjda man är med tjänsterna och idéer som stöd för den vidare utvecklingen. Den totala nöjdheten bland Sparbankernas kunder var fortfarande på en utmärkt nivå.

Vi mäter kontinuerligt hur vi lyckas i kundförhandlingarna. År 2017 förbättrades rekommendationsindexet (NPS) klart från året innan och var 79,6.

Kundantalets utveckling

Sparbankerna hade i slutet av år 2017 drygt 477 000 kunder. Under året öppnades över 29 000 nya kundrelationer och av dem var största delen barnfamiljer. Under året har vi i Sparbankerna koncentrerat oss utöver på att skaffa nya kunder särskilt på att vårda de egna kunderna. Under år 2017 träffade sparbankernas kundrådgivare personligen ca en tredjedel av alla kunder.

Sparbankens konceptuerade kundmöte, Din ekonomi i fokus, genomfördes år 2017 för ca 93 000 kunder. Kundmötet är en bred genomgång av kundens nuvarande och framtida behov. År 2017 ökade antalet kunder som har Sparbanken som sin huvudsakliga bank med tre procent från året innan. Antalet som försäkrings- och fondsparar ökade med nästan 10 procent.

Sparbanken är det tredje mest uppskattade bankvarumärket

Vårt långsiktiga arbete att utveckla Sparbankens varumärke och göra Sparbanken mera bekant har gett resultat under år 2017. I tidskriftens Markkinointi&Mainonta och Taloustutkimus Oy:s undersökning Brändien arvostus 2017 är Sparbanken det tredje mest uppskattade bankvarumärket i Finland.

Användningen av mobilapplikationen ökar snabbt

Användningen av applikationen Sb-mobil fortsatte att öka kraftigt under år 2017 såväl bland privat- som företagskunderna. Användningen av applikationen ökade under år 2017 med ca 50 procent och i användningsmängden ligger mobilapplikationen redan mycket nära nätbanken. Vi tror att utvecklingen fortsätter på samma sätt i och med förnyelsen av Sb-mobil och förändringen i kundbeteendet.

Sparbanksgruppen började använda finländskt trä i tillverkningen av betalkort

Sparbanksgruppen firade Finlands 100-åriga självständighet genom att som första bank i Finland lansera ett kort där finländsk björk har använts i tillverkningen. Björkkortet blev populärt bland våra kunder. Sparbankernas credit-kort fick under verksamhetsåret också en för kortinnehavarna avgiftsfri köpskydds försäkring för att öka Sparbankernas credit-korts konkurrenskraft. Kontaktlös betalning fortsatte att öka kraftigt och egenskapen för kontaktlös betalning infördes under året också på Sparbanken Visa Business Debit-företagskort.

Hypoteksbanksverksamheten

Sp-Hypoteksbank Abp som hör till Sparbanksgruppen har som mål att förstärka Sparbanksgruppens verksamhetsförutsättningar via en konkurrenskraftig kapitalanskaffning och med sin egen verksamhet främja Sparbanksgruppens strategi. Sp-Hypo-

teksbank ansvarar för Sparbanksgruppens kapitalanskaffning med fastighetskrediter som säkerhet genom att emittera säkerställda obligationer.

Sp-Hypoteksbank har ingen självständig kundverksamhet och tjänstenätverk utan de sparbanker som hör till Spbankernas sammanslutning förmedlar och säljer bostadskrediter till Sp-Hypoteksbank. Sparbankerna sköter också kundförhållandena lokalt

Under räkenskapsperioden gick Sp-Hypoteksbanks verksamhet som planerat och kreditstocken hade i slutet av året ökat till 1 535 miljoner euro .

Sp-Hypoteksbank emitterade i oktober som en del av sitt låneprogram en säkerställd obligation om 500 miljoner euro. S&P Global Ratings beviljade den säkerställda obligationen kreditbetyget AAA.

Sparbankernas Centralbank stärkte sin roll som leverantör av tjänster som centralt kreditinstitut

Sparbankernas Centralbank Finland Abp är en bank som ägs av Sparbankerna och som producerar olika centralkreditinstitutstjänster för Sparbankerna. Tjänsterna koncentrerar sig till betalnings- och kontoförvaltartjänster, utgivningstjänster för Sammanslutningens betalkort samt tjänster i anslutning till likviditetshantering, återfinansiering och balanshantering.

Tyngdpunkten i och målet för Sparbankerna Centralbanks verksamhet flyttades under år 2017 enligt planen från att de tidigare åren grunda, starta och befästa funktionerna till att i stället upprätthålla och utveckla funktionerna så att Sparbankernas Centralbank i enlighet med sin roll har kunnat stöda genomförandet av Sparbanksgruppens strategi.

I april 2017 höjde S&P Global Ratings (S&P) Sparbankernas Centralbanks långsiktiga kreditvärdering från 'BBB+' till A-, stabila utsikter. Samtidigt fastställdes den kortsiktiga kreditvärderingen till ('A-2').

Resultatutveckling (jämförelsetal 1-12/2016)

Bankverksamhetens resultat före skatt var 60,7 miljoner euro (50,0). Räntenettot var 142,2 miljoner euro (131,7), en ökning med 7,9 procent. Provisionsintäkter och provisionskostnader netto uppgick till 56,0 miljoner euro (51,3), en ökning med 9,2 procent. Nettointäkterna från placeringsverksamheten och handeln uppgick till 37,9 miljoner euro (19,1). Nettointäkterna från placeringsverksamheten bildas till stor del av realiserade realisationsvinster på finansiella tillgångar som kan säljas. Övriga rörelseintäkter uppgick till 2,6 miljoner euro (12,2). I övriga rörelseintäkter ingår poster av engångsnatur under såväl räkenskapsperioden som jämförelseperioden. Jämförelseperiodens övriga rörelseintäkter innehöll 8,0 miljoner euro i intäkter i anslutning till försäljningen av Visa Europe.

Personalkostnaderna ökade bara lite 0,8 procent och uppgick till 64,0 miljoner euro (63,5). Antalet anställda i bankverksamhetssegmentet var i slutet av räkenskapsperioden 1 077 (1 076). Övriga rörelsekostnader ökade med 12,9 procent till 103,8 miljoner euro (91,6). Ökningen berodde på de högre ICT-kostnaderna under perioden.

Bankverksamhetens balansräkning var 10,5 miljarder euro (9,6), en ökning med 8,8 procent. Ökningen av balansräkningen berodde på Sp-Hypoteksbanks emission av ett säkerställt

obligationslån om 500 miljoner euro. Insättningarna från kreditinstitut hölls på jämförelseårets nivå på 228,5 miljoner euro (227,0). Insättningarna av kunder ökade för sin del med 4,9 procent till 6,4 miljarder euro (6,1).

Lån och fordringar på kunder ökade med 11,7 procent till 7,8 miljarder euro (6,9). Av ökningen förklaras ca 2 procentenheter med överföringen av de lån som Sparbankerna förmedlar från Aktia Hypoteksbank Abp till Sparbankernas och Sp-Hypoteksbanks balansräkningar under år 2017. Lån och fordringar på kreditinstitut uppgick till 33,0 miljoner euro (20,9).

Kapitalförvaltning och livförsäkring

I kapitalförvaltnings- och livförsäkringssegmentet ingår Sp-Fondbolag Ab och Sb-Livförsäkring Ab. Sp-Fondbolag Ab bedriver förvaltning av placeringsfonder och kapitalförvaltning och Sb-Livförsäkring Ab livförsäkringsverksamhet.

Det fondkapital som förvaltas av Sparbanksgruppen uppgick i slutet av året till 2,4 miljarder euro (1,9), vilket var 21 procent mera än året innan.

Antalet andelsägare i fonderna steg med 12 procent och fonderna hade i slutet av rapportperioden sammanlagt 179 068 andelsägare (159 968).

Sparbanksgruppens fondbolag förvaltade 22 placeringsfonder i slutet av år 2017. I anslutning till förändringen i verksamhetsmodellen för fondkapitalförvaltningen 27.11.2017 började fyra nya specialplaceringsfonder. Sparbanken Räntebetonad, - Balanserad - Aktiebetonad och - Ävkastningsinriktad placerar i de fonder som var placeringsobjekt för de tidigare fondkapitalförvaltningsportföljerna. Under räkenskapsperioden ändrades specialplaceringsfonden Sparbanken High Yield till placeringsfonden Sparbanken High Yield i juni 2017 och specialplaceringsfonden Sparbanken Trend fusionerades med placeringsfonden Sparbanken Världen 19.6.2017.

Nettoteckningarna i Sparbanksfonderna uppgick under året 2017 till sammanlagt 378,6 miljoner euro (202,4). Med denna summa var Gruppens fondbolag det femte största bland de 26 finländska fondbolagen.

I slutet av år 2017 var placeringsfonden Sparbanken Ranta Plus den största av Sparbanksfonderna med ett kapital på 547,1 miljoner euro. Fonden var med sina 37 615 andelsägare också störst mätt med antalet andelsägare. Mest nytt kapital samlande placeringsfonden Sparbanken Kortränta vars nettoteckningar var 129,4 miljoner euro.

Livförsäkringsverksamhetens försäkringsbesparingar ökade under året med 23,1 procent och uppgick i slutet av året till 792,0 miljoner euro (643,2). De fondanknutna försäkringsbesparingarna uppgick till 671,2 miljoner euro (516,5) en ökning med 30,3 procent. Livförsäkringsverksamhetens premieinkomst steg till 169,7 miljoner euro (138,0) en ökning från året innan på 23,0 procent. I ersättningar betalades 50,4 miljoner euro (38,8), vilket gör en ökning på 29,9 procent jämfört med jämförelseåret. Ersättningarna inbegriper också återköp.

Resultatutveckling (jämförelsetal 1-12/2016)

Kapitalförvaltnings- och livförsäkringssegmentets resultat före skatt var 27,1 miljoner euro (21,0).

Nettointäkterna från livförsäkringsverksamheten var 15,6 miljoner euro (11,8) och de ökade med 31,7 procent. Nettointäkterna från livförsäkringsverksamhetens placeringsverksamhet uppgick till 37,3 miljoner euro (33,1).

Provisionsintäkter och provisionskostnader netto var 23,4 miljoner euro (21,3), vilket innebar en ökning på 9,9 procent. Provisionsintäkterna ökade särskilt på grund av de större kundtillgångarna och förvaltade kapitalen.

Rörelsekostnaderna ökade med 10,5 procent till 13,4 miljoner euro (12,1). Personalkostnaderna uppgick till 6,7 miljoner euro (5,7). Antalet anställda inom segmentet var i slutet av räkenskapsperioden 79 (79). Övriga rörelsekostnader uppgick till 6,6 miljoner euro (6,3).

Kapitalförvaltnings- och livförsäkringsverksamhetens balansräkning växte under räkenskapsperioden med 19,0 procent och var 851,0 miljoner euro (715,0).

Övriga funktioner

I övriga funktioner ingår Sparbanksförbundet anl, Sb-Hem Ab, Sparbankstjänster Ab och övriga bolag som konsolideras med Gruppen. Övriga funktioner bildar inte något segment som ska rapporteras.

Franchisingbolaget Sb-Hem Ab som koncentrerar sig på fastighetsförmedling växte klart snabbare än bostadsmarknaden och omsättningen steg med 13,3 procent och antalet bostadsaffärer med 3,8 procent. På bostadsmarknaden ökade antalet begagnade bostäder som fastighetsmäklarna sålde med ca 2,4 procent. I antalet företagare och mäklare skedde inga ändringar jämfört med året innan utan ökningen baserade sig på mäklarnas bättre framgång och en ökning av medelpriset på de sålda bostäderna.

Till Sb-Hem Ab hörde 34 företag (2016: 32 företag), en egen enhet och i genomsnitt åtta firmaföretagare. Kedjan är till antalet verksamhetsställen den fjärde största och till antalet objekt till salu den tredje största förmedlingskedjan i Finland.

För gott arbete och kraftig tillväxt fick Sb-Hem av Kauppalehti utmärkelsen årets tillväxtföretag 2017.

Sparbankstjänster inledde sin verksamhet 1.6.2017. Sparbankstjänster tillhandahåller sparbanksgruppens medlemsbanker centraliserad flerkanalig kundtjänst samt som expertarbete uppgifter inom stöd- och bakgrundsprocesser. Bolaget har ca 110 anställda.

Väsentliga händelser efter bokslutsdagen

Standarden IFRS 9 Finansiella instrument trädde i kraft 1.1.2018 och ersätter i sin helhet standarden IAS 39. Till följd av ikraftträdandet ändrades redovisningsprincipen för 2018 års ingående saldon, och påverkade samtidigt också de finansiella instrument som har redovisats tidigare räkenskapsperioder. I Gruppen har IFRS 9 inte tillämpats i förtid.

I gruppen fattades beslutet i enlighet med den princip som IFRS 9 övergångsbestämmelsen tillåter att jämförelsetalen inte justeras retroaktivt. Alla bokföringar i finansiella tillgångar eller skulder som beror på ändringen av redovisningsprinciperna redovisades via balanserade vinstmedel för övergångstidpunkten så att ändringarna inte har någon resultatpåverkan vid övergången.

De mest betydande effekterna i redovisningsprinciperna hänför sig till ändringar i klassificeringen och beräkningen av förväntade kreditförluster i enlighet med bestämmelserna i IFRS 9. IFRS 9:s påverkan ingår som en del av bokslutet i not 2.

Sparbanksförbundet anl:s styrelse känner inte till några andra omständigheter som väsentligt skulle påverka Sparbanksgruppens ekonomiska ställning tiden efter att bokslutet blev klart.

Utsikter för år 2018

Omvärlden

Utsikterna för världsekonomin börjar igen ljusna så den internationella ekonomin ger Finland rentav tilltagande draghjälp. Samtidigt underlättar den kraftiga ökningen av investeringar kapacitetsbegränsningarna. För hushållens konsumtionsefterfrågan är de ekonomiska grundbetingelserna fortfarande gynnsamma: konsumenternas förtroende är historiskt högt, sysselsättningen blir bättre, räntorna är mycket låga och t.o.m. köpkraften ökar trots att inflationen ökar en aning. Hushållens skuldsättning börjar ändå redan bli en faktor som begränsar konsumtionen och ökningen av den privata konsumtionsefterfrågan kan bli lite långsammare än år 2017. BNP-tillväxten väntas trots det nå upp till nästan 3 procent år 2018.

För att trygga den finländska ekonomins långsiktiga tillväxtpotential måste den strukturella reformeringen av arbetsmarknaden, socialskyddet, social- och hälsovårdstjänsterna, högskoleutbildningen, företagsstödssystemet och beskattningen fortsätta. Det är ändå politiskt svårt att fatta beslut och resultat uppnås långsamt. På grund av det hållbarhetsgap som beror på ökningen av de åldersbundna omsorgsutgifterna finns det inget rörelseutrymme i den offentliga ekonomin trots det goda konjunkturläget. Den politiska diskussionen om dessa ämnen kommer sannolikt att ta fart under året på grund av landskapsvalet och riksdagsvalet våren 2019.

Det kommande året startar gynnsamt ur investeringsmarknadens synvinkel. Den kraftiga ekonomiska tillväxten stöder investeringsintäkter och företagens utsikter förblir goda. Aktier-

nas och företagslånens höga värderingsnivå är en riskfaktor. En kraftig höjning av realräntorna skulle sannolikt leda till kraftiga rörelser på investeringsmarknaden. Centralbankernas ändringar i penningpolitiken har en större roll än tidigare år ur investeringsmarknadens synvinkel. I Europa väntas räntenivån ändå förbli exceptionellt låg ännu år 2018.

Affärsverksamhetsutsikter

Marknadsräntornas låga nivå utmanar möjligheten att göra resultat även år 2018. Den låga räntenivån äventyrar ändå inte Sparbanksgruppens resultat eller kapitaltäckning. Sparbanksgruppen är solid och Gruppens riskställning är moderat.

År 2018 ligger tyngdpunkten i Sparbanksgruppens affärsverksamhet fortfarande på att förbättra konkurrenskraften och genomföra den kundcentrerade strategin. Till detta har Sparbankerna goda förutsättningar. Gruppens mål är att under år 2018 få flera kunder, kunder som koncentrerar sina bankärenden till Sparbanken.

Sparbanksgruppens resultat före skatt uppskattas vara på samma nivå som år 2017. Uppskattningen baserar sig på den nuvarande synen på hur ekonomin kommer att utvecklas. I förväntningarna ingår osäkerhet som beror på de ekonomiska omständigheterna och som påverkar det uppskattade resultatet; särskilt när det kommer till nedskrivningar av lån och intäkterna från investeringsverksamheten.

Ytterligare information lämnas av:

Verkställande direktör, Tomi Närhinen

tfn 040 724 3896

Bokslutskommunikén är reviderad.

Meddelanden och annan företagsinformation finns på Sparbanksgruppens webbplats www.sparbanken.fi/sparbanksgruppen

Formler för beräkning av nyckeltal:

Omsättning:	Ränteintäkter, provisionsintäkter, nettointäkter från handel, nettointäkter från placeringsverksamhet, nettointäkter av livförsäkringsrörelse, övriga rörelseintäkter
Rörelseintäkter totalt:	Räntenetto, provisionsintäkter och provisionskostnader, nettointäkter från handel, nettointäkter från placeringsverksamhet, nettointäkter från livförsäkringsrörelse, övriga rörelseintäkter
Rörelsekostnader totalt:	Personalkostnader, övriga rörelsekostnader, avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar
Kostnads-/intäktsrelation:	$\frac{\text{Rörelsekostnadert}}{\text{Rörelseintäkter}}$
Avkastning på eget kapital %:	$\frac{\text{Räkenskapsperiodens resultat}}{\text{Eget kapital, inkl. andelen utan bestämmande inflytande (medeltal vid årets början och slut)}}$
Avkastning på totalt kapital %:	$\frac{\text{Räkenskapsperiodens resultat}}{\text{Balansomslutningen (medeltal vid periodens början och slut)}}$
Soliditet %:	$\frac{\text{Eget kapital (inkl. andelen utan bestämmande inflytande)}}{\text{Balansomslutningen}}$

Alternativa nyckeltal

Europeiska värdepappers- och marknadsmyndighetens (European Securities and Markets Authority, ESMA) anvisningar om alternativa nyckeltal trädde i kraft 3.7.2016. Med alternativa nyckeltal avses ett ekonomiskt nyckeltal som beskriver en historisk eller framtida resultatutveckling, finansiell ställning eller kassaflöde och som är ett annat ekonomiskt nyckeltal än de som definierats eller angivits i IFRS-normerna. Alternativa nyckeltal presenteras för att beskriva affärsverksamhetens ekonomiska utveckling och förbättra jämförbarheten mellan olika rapporteringsperioder.

Sparbanksgruppen använder inga alternativa nyckeltal som inte kan härledas från uppgifterna i bokslutet och inga förändringar har ägt rum i nyckeltalen.

BOKSLUTSKOMMUNIKÉ

Sparbanksgruppens resultaträkning

(1 000 euro)	Not	1-12/2017	1-12/2016
Ränteintäkter		181 854	180 663
Räntekostnader		-39 678	-48 970
Räntenetto	4	142 176	131 693
Provisionsintäkter och -kostnader, netto	5	79 159	71 428
Nettointäkter från handel		3 156	-56
Nettointäkter från placeringsverksamhet	6	39 065	17 809
Nettointäkter från livförsäkringsrörelse	7	15 552	11 810
Övriga rörelseintäkter	8	3 083	12 692
Rörelseintäkter totalt		282 191	245 376
Personalkostnader		-79 781	-76 117
Övriga rörelsekostnader		-88 913	-81 944
Ävskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar		-13 999	-10 732
Rörelsekostnader totalt		-182 693	-168 792
Nedskrivningar av finansiella tillgångar	10	-13 266	-8 411
Andel av intresseföretagens resultat		1 977	1 430
Resultat före skatt		88 210	69 603
Inkomstskatter		-16 316	-12 406
Räkenskapsperiodens resultat		71 894	57 197
Fördelning:			
Resultat hänförligt till ägarna		70 424	56 361
Resultat hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande		1 471	835
Totalt		71 894	57 197

Sparbanksgruppens totalresultat

(1 000 euro)	1-12/2017	1-12/2016
Räkenskapsperiodens resultat	71 894	57 197
Övriga poster i totalresultatet		
Poster som inte omklassificeras till resultatet		
Vinster/(förluster) av omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner	-1 097	-194
Totalt	-1 097	-194
Poster som eventuellt senare omklassificeras till resultatet		
Förändring i fonden för verkligt värde		
Värdering till verkligt värde	-3 906	17 057
Säkring av kassaflöde	-1 038	254
Totalt	-4 944	17 312
Räkenskapsperiodens totalresultat	65 853	74 315
Fördelning:		
Resultat hänförligt till ägarna	63 384	72 796
Resultat hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande	2 469	1 519
Totalt	65 853	74 315

Sparbanksgruppens balansräkning

(1 000 euro)	Not	31.12.2017	31.12.2016
Tillgångar			
Kontanta medel		1 118 938	1 100 784
Tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen		34 694	118 055
Lån och fordringar på kreditinstitut	10	33 181	20 855
Lån och fordringar på kunder	10	7 753 391	6 942 744
Derivatinstrument	11	53 220	72 024
Investeringsstillgångar	12	1 260 677	1 306 780
Tillgångar i livförsäkringsrörelse	13	855 422	708 374
Placeringar i intressebolag		7 952	7 086
Materiella tillgångar		51 341	56 711
Immateriella tillgångar		28 725	22 137
Skattefordringar		3 009	3 977
Övriga tillgångar		125 555	64 119
Tillgångar totalt		11 326 105	10 423 646
Skulder och eget kapital			
Skulder			
Skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen		25 369	108 595
Skulder till kreditinstitut	14	228 458	227 049
Skulder till kunder	14	6 419 543	6 121 627
Derivatinstrument	11	5 584	2 289
Emitterade skuldebrev	15	2 563 128	2 049 588
Skulder för livförsäkringsrörelse	16	803 130	664 327
Efterställda skulder		100 284	121 735
Skatteskulder		62 907	66 403
Avsättningar och övriga skulder		100 181	108 631
Skulder totalt		10 308 585	9 470 245
Eget kapital			
Grundkapital		20 338	20 338
Fonder		285 435	291 361
Ackumulerade vinstmedel		685 279	617 709
Sparbanksgruppens ägares andel totalt		991 053	929 408
Hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande		26 467	23 994
Eget kapital totalt		1 017 520	953 402
Skulder och eget kapital totalt		11 326 105	10 423 646

Sparbanksgruppens kassaflödesanalys

(1 000 euro)	1-12/2017	1-12/2016
Kassaflöde från rörelsen		
Räkenskapsperiodens resultat	71 894	57 197
Justering för ej kassaflödespåverkande poster	4 648	10 938
Betalda inkomstskatter	-17 702	-13 158
Kassaflöde från rörelsen före förändring i fordringar och skulder	58 841	54 976
Ökning (-) eller minskning (+) av fordringar från löpande verksamhet		
Tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	136	9 021
Lån och fordringar på kreditinstitut	3 203	6 351
Lån och fordringar på kunder	-817 076	-638 453
Finansiella tillgångar som kan säljas	33 514	-19 836
Finansiella tillgångar som hålls till förfall, ökning		-383
Finansiella tillgångar som hålls till förfall, minskning	4 660	2 488
Tillgångar i livförsäkringsrörelse	-112 659	-105 465
Övriga tillgångar	-61 052	-17 500
Ökning (+) eller minskning (-) av rörelseskulder	966 376	1 217 963
Skulder till kreditinstitut	1 409	-124 192
Skulder till kunder	314 089	212 167
Emitterade skuldebrev	520 909	1 001 904
Skulder för livförsäkringsrörelse	138 803	120 091
Övriga skulder	-8 835	7 993
Kassaflöde från rörelsen totalt	75 944	509 162
Kassaflöde från investeringar		
Övriga investeringar		40 980
Investeringar i förvaltningsfastigheter samt materiella och immateriella tillgångar	-21 904	-19 765
Överlåtelse av förvaltningsfastigheter samt materiella och immateriella tillgångar	1 807	3 203
Kassaflöde från investeringar totalt	-20 097	24 418
Kassaflöde från finansiering		
Efterställda skulder, ökning	5 724	15 461
Efterställda skulder, minskningar	-26 155	-40 089
Vinstutdelning	-2 185	-1 826
Kassaflöde från finansiering totalt	-22 616	-26 453
Förändring av likvida medel	33 231	507 127
Likvida medel i början av räkenskapsperioden	1 117 616	610 489
Likvida medel i slutet av räkenskapsperioden	1 150 848	1 117 616

Likvida medel består av följande poster:

Kontanta medel	1 118 938	1 100 784
På anfordran betalbara fordringar på kreditinstitut	31 822	16 832
Likvida medel totalt	1 150 760	1 117 616
Justering för ej kassaflödespåverkande poster		
Nedskrivningar av finansiella tillgångar	7 998	8 933
Förändringar i verkligt värde	-4 580	-2 122
Avskrivningar och nedskrivningar av förvaltningsfastigheter samt materiella och immateriella tillgångar	17 358	12 985
Intressebolagens resultateffekt	-1 977	-1 430
Livförsäkringsrörelsens justeringar	-29 686	-19 662
Realiserade vinster och förluster på förvaltningsfastigheter samt materiala och immateriella tillgångar	-781	-173
Inkomstskatter	16 316	12 406
Totalt	4 648	10 938
Erhållna räntor	193 521	191 955
Betalda räntor	52 902	65 832
Erhållen utdelning	5 156	2 644

Sparbanksgruppens kalkyl över förändringar i eget kapital

(1 000 euro)	Grundkapital	Fonden för inbetalt fritt eget kapital	Grundfond	Fonden för verkligt värde (kan säljas)	Fonden för säkringsinstrument	Reservfond	Övriga fonder	Fonder totalt	Vinstmedel	Sparbanksgruppens ägares andel totalt	Ägare utan bestämmande inflytande	Eget kapital totalt
Eget kapital 1.1.2016	20 338	59 122	34 475	21 163	3 651	68 076	81 278	267 766	570 131	858 235	22 458	880 694
Totalresultat												
Räkenskapsperiodens vinst									56 361	56 361	835	57 197
Övrigt totalresultat				16 374	254			16 628	-194	16 434	684	17 118
Totalresultat totalt		0	0	16 374	254	0	0	16 628	56 167	72 796	1 519	74 315
Transaktioner med innehavare av andelar												
Vinstutdelning									-1 876	-1 876		-1 876
Överföringar mellan poster		1 234					4 157	5 391	-5 391	0		0
Övriga förändringar		-3		-14		1 592		1 575	-1 322	253	17	269
Eget kapital totalt 31.12.2016	20 338	60 354	34 475	37 523	3 905	69 669	85 435	291 361	617 709	929 408	23 994	953 402
Eget kapital 1.1.2017	20 338	60 354	34 475	37 523	3 905	69 669	85 435	291 361	617 709	929 408	23 994	953 402
Totalresultat												
Räkenskapsperiodens vinst									70 424	70 424	1 471	71 894
Övrigt totalresultat				-4 913	-1 038			-5 951	-1 097	-7 048	998	-6 049
Totalresultat totalt		0	0	-4 913	-1 038	0	0	-5 951	69 327	63 376	2 469	65 845
Transaktioner med innehavare av andelar												
Vinstutdelning									-2 177	-2 177		-2 177
Överföringar mellan poster										0		0
Övriga förändringar						25		25	421	445	5	450
Eget kapital totalt 31.12.2017	20 338	60 354	34 475	32 611	2 867	69 694	85 435	285 435	685 279	991 053	26 467	1 017 520

REDOVISNINGSPRINCIPER

NOT 1: BESKRIVNING AV SPARBANKSGRUPPEN OCH SPARBANKERNAS SAMMANSLUTNING

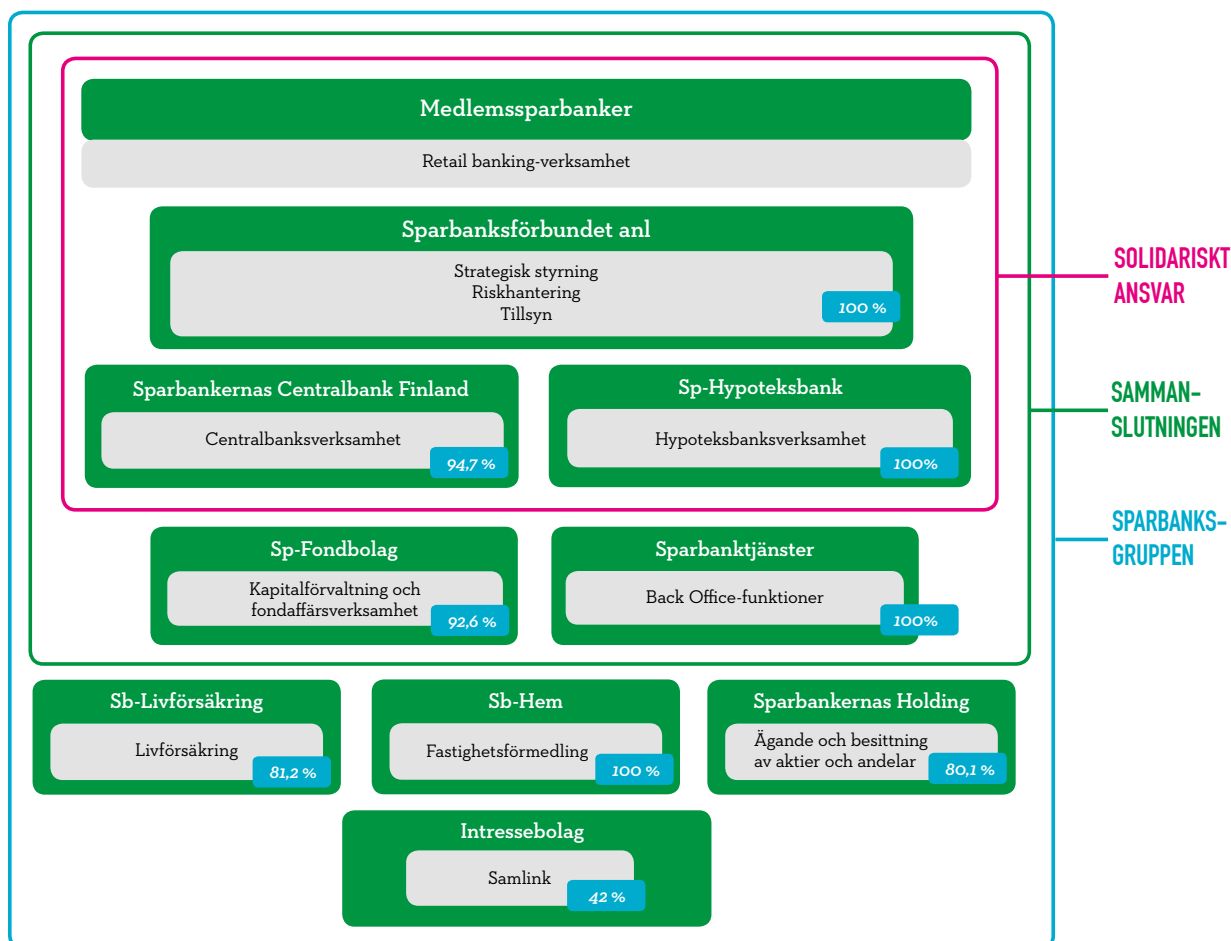
Sparbanksgruppen (nedan också "Gruppen") är Finlands äldsta bankgrupp och består av 23 Sparbanker som bildar Sparbankernas sammanslutning, Sparbanksförbundet som är centralinstitut samt de dotter- och intressebolag som bankerna äger tillsammans. Sparbankerna är självständiga regionala och lokala banker. Tillsammans bildar Sparbankerna en bankgrupp som förenar det lokala och det riksomfattande. Sparbankernas grunduppgift är att främja sparsamhet och sina kunders ekonomiska välbefinnande nära kunden. Sparbankerna koncentrerar sig på retail banking, särskilt dagliga ärenden, tjänster för sparande och placering samt lånande. Produkt- och tjänstportföljen kompletteras av finansbranschens övriga tjänster och produkter som produceras tillsammans med de produktbolag som hör till Sparbanksgruppen. De produkt- och tjänstebolag som ägs av medlemssparbankerna stöder och främjar Sparbanksgruppens affärsverksamhet antingen genom de produkter de ansvarar för eller den centraliserade tjänsteproduktionen. Gruppens mest betydande produktbolag är Sparbankernas Centralbank Finland Abp, Sp-Hypoteksbank Abp, Sb-Livförsäkring Ab, Sp-Fondbolag Ab, Sparbankstjänster Ab och Sb-Hem Ab.

De företag som hör till Sparbankernas sammanslutning (nedan också "Sammanslutningen") bildar en i lagen om en samman-

slutning av inlåningsbanker definierad ekonomisk helhet där Sparbanksförbundet anl och dess medlemskreditinstitut i sista hand ansvarar solidariskt för varandras skulder och åtaganden. Sparbankernas sammanslutning består av Sparbanksförbundet anl som är centralinstitut för sammanslutningen, 23 sparbanker, Sparbankernas Centralbank Finland Abp, Sp-Hypoteksbank Abp samt de företag som hör till de ovan angivna finansiella företagsgrupperna, Sparbankstjänster Ab och Sp-Fondbolag Ab.

Sparbanksgruppens omfattning skiljer sig från Sparbankernas sammanslutning i det att till Sparbanksgruppen också hör andra företag än kredit- och finansinstitut eller tjänsteföretag. De mest betydande av dessa är Sb-Livförsäkring Ab och Sb-Hem Ab. Sparbanksgruppen bildar inte en koncern eller en i kreditinstitutslagen avsedd finansiell företagsgrupp eftersom Sparbanksförbundet anl och dess medlemssparbanker inte har ett sådant bestämmande inflytande gentemot varandra som avses i koncernredovisningsprinciperna, vilket betyder att ett moderföretag inte kan utses för Sparbanksgruppen.

Strukturen för Sparbankernas sammanslutning och Sparbanksgruppen omkring den beskrivs i schemat nedan (den röda helheten beskriver det solidariska ansvaret, den gröna Sparbankernas sammanslutning och den blåa Sparbanksgruppen):

Sparbankstjänster Ab inledde sin verksamhet 1.6.2017 när SP Back Office Oy och SP Taustataiturit Oy fusionerades. Bolaget bildades som en följd av företagsöverlåtelse av två bolag och tre banker och avsikten är att förbättra Sparbanksgruppens konkurrensställning på bankfältet i Finland genom att tillhandahålla effektiva och högklassiga tjänster för Sparbankerna. Bolaget har fem kontor och ca 110 anställda. Företagsarrangemanget var Gruppinternt och hade ingen inverkan på Gruppens resultat eller eget kapital.

Sparbanksförbundet anl verkar som det Centralinstitut som svarar för hela Sparbanksgruppens gruppstyrning och interna kontroll. I lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker bestäms att Centralinstitutet för Sparbankernas sammanslutning Sparbanksförbundet anl ska upprätta Sparbanksgruppens konsoliderade bokslut. Styrelsen för Sparbanksförbundet anl ansvarar för

att bokslutet upprättas. Bokslutet upprättas för den ekonomiska helhet som Sparbanksgruppen bildar. Alla siffror nedan är Sparbanksgruppens siffror om inte annat anges.

Sparbanksförbundet anl:s hemort är Helsingfors och dess registrerade adress är Industrigatan 33, 00510 Helsingfors.

Kopior av Sparbanksgruppens bokslut och halvårsrapporter fås på webbadressen www.sparbanken.fi/sparbanksgruppen eller på Sparbanksförbundets kontor på besöksadressen Industrigatan 33, 00510 Helsingfors.

Sparbanksförbundet anl:s styrelse godkände den 14 februari 2018 Sparbanksgruppens konsoliderade bokslut för den räkenskapsperiod som slutade 31 december 2017 och bokslutet ges andelslagets stämma för kännedom den 15 mars 2018.

NOT 2: REDOVISNINGSPRINCIPER

Allmänt

Sparbanksgruppens konsoliderade bokslut har upprättats i enlighet med de internationella redovisningsstandarderna (International Financial Reporting Standards, IFRS) så som EU har godkänt standarderna.

Bokslutskommunikén 1.1-31.12.2017 har upprättats i enlighet med IAS 34 Delårsrapportering. Redovisningsprinciperna är till väsentliga delar samma som i bokslutet för år 2016.

Bokslutskommunikén är reviderad.

Sparbanksgruppens bokslut upprättas i euro som är gruppens bokförings- och verksamhetsvaluta. Talen anges i tusen euro om inte annat har angivits.

De viktigaste redovisningsprinciperna som kräver ledningens bedömning och centrala osäkerhetsfaktorer i anslutning till bedömningarna

Upprättandet av bokslut i enlighet med IFRS-standarderna kräver att Sparbanksgruppens ledning gör bedömningar och uppskattningar som påverkar de tillgångar och skulder som redovisas samt andra uppgifter såsom beloppet av intäkter och utgifter. Fastän bedömningarna baseras på ledningens nuvarande bästa åsikt är det möjligt att utfallet avviker från de uppskattningar som använts i bokslutet.

Gruppens centrala uppskattningar gäller framtiden och de centrala osäkerhetsfaktorerna i anslutning till balansdagens uppskattningar och de är förknippade med fastställandet av verkligt värde, nedskrivningar av finansiella tillgångar, fastställande av den skuld som orsakas av livförsäkringsavtal, redovisning av uppskjutna skattefordringar på fastställda förluster samt pensionsförpliktelse nuvärde.

I de redovisningsprinciper som kräver ledningens bedömning och de centrala osäkerhetsfaktorerna i anslutning till bedömningarna har ingen betydande förändring ägt rum jämfört med bokslutet 2016.

Nya och ändrade standarder som tillämpats under räkenskapsperioden

Sparbanksgruppen har från början av år 2017 tillämpat följande nya och ändrade standarder som har trätt i kraft:

- Ändringar i IAS 7 Disclosure Initiative tillämpas på räkenskapsperiod som inleddes den 1 januari 2017). Ändringarna strävar till att användarna av de finansiella rapporterna kan förstå effekterna av förändringar i kassaflödespåverkande och icke kassaflödespåverkande skulder. Standardändringen påverkar Sparbanksgruppens notupplysningar.
- Förändringar i IAS 12 Inkomstskatter - Recognition of Deferred Tax Assets for Unrealised Losses * (ska tillämpas för räkenskapsperioder som inleddes den 1 januari 2017 eller senare): Förändringarna klargör att avdragsgilla temporära skillnader enbart kan uppkomma genom en jämförelse mellan tillgångarnas redovisade värden och motsvarande skattemässiga värden per räkenskapsperiodens slut, och inte påverkas av eventuella senare förändringar i tillgångens bokföringsvärde eller hur tillgången förväntas återvinnas. Standardändringen har inte påverkat Sparbanksgruppens finansiella rapporter.

- Ändringar i IFRS 12 (har inte godkänts för tillämpning i EU 31.12.2017), Årliga förbättringar av IFRS, 2014-2016 (ska tillämpas för räkenskapsperioder som inleddes den 1 januari 2017 eller senare). Med Annual Improvements samlas de små och mindre brådskande ändringar som görs i standarderna till en helhet och genomförs en gång per år. Standardringen har inte påverkat Sparbanksgruppens finansiella rapporter.

Nya och ändrade standarder och tolkningsuttalanden med framtida tillämpning

Sparbanksgruppen har ännu inte tillämpat följande nya och ändrade standarder och tolkningsuttalanden som utgetts av IASB. Koncernen kommer att börja tillämpa dessa när respektive standard eller tolkningsuttalande träder ikraft, eller om ikraftträdandetidpunkten inte är räkenskapsperiodens första dag, fr.o.m. början av följande räkenskapsår.

* = bestämmelsen har inte godkänts för tillämpning i EU 31.12.2017

- Intäkter från avtal med kunder, ikraftträdandetiden för IFRS 15 och Förtydliganden av IFRS 15 (ska tillämpas för räkenskapsperioder som inleddes den 1 januari 2018 eller senare). Den nya standarden ersätter nuvarande IAS 18 - och IAS 11 -standarder och hänförliga tolkningsuttalandena. IFRS 15 innehåller en vägledning i fem steg avseende redovisning av intäkter; till vilket värde och när intäkter ska redovisas. En intäkt redovisas när kontrollen övergått till kunden över tid eller vid en tidpunkt när de prestationsåtaganden som hör till avtalet uppfyllts. Standarden utvidgar även upplysningskraven.

Den nya standarden inverkar inte på intäktsföringen av finansiella instrument eller försäkringar och gäller närmast olika provisionsintäkter. Intäktsföringen av ränte- och utdelningsintäkter baseras sig i fortsättningen på IFRS 9 och i grunderna för intäktsföringen sker inga förändringar jämfört med den nuvarande standarden IAS 18. Intäktsföringen av Sparbanksgruppens intäkter baseras sig således till betydande del i fråga om finansiella instrument på IFRS 9 (ersätter den nuvarande standarden IAS 39 den 1 januari 2018) och i fråga om försäkringsavtal på IFRS 4.

Sparbanksgruppens provisionsintäkter innehåller i huvudsak provisioner som redovisas enligt prestationsprincipen när en viss tjänst eller åtgärd har utförts. Dessutom redovisas den provision som avtalats om de s.k. kontinuerliga tjänsterna såsom kapitalförvaltning fördelat över tid. Sparbanksgruppens provisioner på kapitalförvaltningen är inte avkastningsbaserade. I fråga om de här tjänsterna kan uppfyllandet av de prestationsåtaganden som hör till kundavtalet klart verifieras och i intäktsföringen kommer inga ändringar jämfört med nuvarande praxis. Gruppen har med beaktande av affärsverksamhetens omfattning mycket lite sådana intäkter som standardändringen väntas inverka på. Effekterna av IFRS 15 på Sparbanksgruppens resultat och bokslutsrapportering är på det hela taget små.

- IFRS 16 Hyresavtal *(ska tillämpas för räkenskapsperioder som inleddes den 1 januari 2019 eller senare): Den nya standarden ersätter nuvarande IAS 17-standard och hänförliga tolkningsuttalanden. IFRS 16 kräver att leasetagare redovisar en leasingkulld och en "right-of-use" tillgång. Redovisningsmodellen liknar den nuvarande hanteringen av finansiella leasingavtal enligt IAS 17. Det finns två tillgängliga lättnadsregler, dessa hänför sig till kortfristiga leasingavtal

där leasingperioden uppgår till maximalt 12 månader eller "tillgångar av mindre värde" dvs. tillgångar värda USD 5 000 eller mindre. Leasegivarens redovisning motsvarar i allt väsentligt den nuvarande hanteringen enligt IAS 17.

Sparbanksgruppen har inlett en preliminär bedömning av standardens effekter. Enligt den kommer särskilt de hyreslokaler för kontor och administrativa enheter som används i Sparbanksgruppen att medföra ändringar i Gruppens redovisningspraxis. Sparbanksgruppen har inga tillgångar som leasas genom finansiella leasingavtal. Standardens effekt på Sparbanksgruppens resultat, balansräkning, bokslutsrapportering och systemkrav bedöms vara ringa på grund av de ovan angivna lättnaderna och eftersom Sparbanksgruppens leasingavtal inte är betydande i euro räknat. Analysen av standardens effekter på Sparbanksgruppens bokslut pågår ändå fortfarande och bedömningen av de slutliga effekterna kräver en närmare analys av Gruppens avtalsstock.

- IFRS 17 Försäkringsavtal* (ska tillämpas för räkenskapsperioder som inleds den 1 januari 2021 eller senare). Den nya standarden gäller försäkringsavtal och hjälper investerare och andra att bättre förstå försäkringsföretagens exponering mot risker, samt deras lönsamhet och ekonomiska ställning. Standarden ersätter IFRS 4. En analys av standardens preliminära inverkan har inte inletts i Sparbanksgruppen. I Sparbanksgruppen omfattas Sb-Livförsäkring Ab:s försäkringsavtal av IFRS 17, men en bedömning av effekterna kräver en närmare analys på avtalsnivå.
- Ändringar i IFRS 4 Försäkringsavtal - Applying IFRS 9 Financial Instruments with IFRS 4 Insurance Contracts (ska tillämpas för räkenskapsperioder som inleds den 1 januari 2018 eller senare): Förändringarna bemöter branschens oro för de olika tidpunkterna för ibruktagandet. I standarden introduceras två alternativa tillvägagångssätt för att reducera tillfällig mismatch i redovisningen och volatilitet. Sparbanksgruppen har beslutat ta i bruk övergångsbestämmelsen för Sb-Livförsäkring Ab:s finansiella tillgångar så att inledningen av IFRS 9 för bolaget passas ihop med ikraftträdandet av IFRS 17.
- Tolkningsuttalande IFRIC 22 Foreign Currency Transactions and Advance Consideration* (ska tillämpas för räkenskapsperioder som inleds den 1 januari 2018 eller senare): När ett förutbetalt belopp i utländsk valuta ska utbetalas eller erhållas för tillgång, kostnad eller intäkt, IAS 21 Effekterna av ändrade valutakurser tar inte ställning till, att hur definiera dagen för omräkningen. Tolkningsutlåtandet klargör, att transaktionsdagen är den första dag då ett företag redovisar en förskottsbetalning eller en förutbetald intäkt. Om en affärshändelse utgörs av flera förskottsbetalningar, ska transaktionsdagen fastställas skilt för varje enskild betalning. Standardändringen har ingen betydande inverkan på Sparbanksgruppens bokslut eftersom Gruppen har mycket lite tillgångar och/eller affärshändelser i utländsk valuta.
- Förändringar i IAS 40 Förvaltningsfastigheter - Transfers of Investment Property * (ska tillämpas för räkenskapsperioder som inleds den 1 januari 2018 eller senare): Ändringarna förtydligar att enbart förändringarna i ledningens avsikter inte indikerar att skett det ett byte av förvaltningsfastighetens användningsområde. Även exemplen som illustrerar ändring i användningsområdet har kompletteras att omfatta såväl fastigheter under uppförande som uppförda fastigheter. Standardändringen har ingen betydande inverkan på Sparbanksgruppens bokslut.
- Årliga förbättringar av IFRS*, 2014-2016 förbättringscykeln (tillämpas för räkenskapsår som inleds 1 januari 2018 eller se-

nare): Processen med årliga förbättringar möjliggör att mindre och icke-brådskande ändringar till standarderna kan sammanslås och utfärdas årligen i ett paket. Förbättringscykeln innehåller ändringar till IFRS 1 - och IAS 28. Deras effekter varierar beroende på standard men är inte betydande.

- IFRIC 23 Uncertainty over Income Tax Treatments* (ska tillämpas för räkenskapsår som inleds 1 januari 2019 eller senare). Tolkningen förtydligar redovisningen i situationer där ett företags skattebehandling fortfarande väntar på godkännande av skattemyndigheten. Den väsentliga frågan är att bedöma om skattemyndigheten kommer att godkänna den lösning företaget valt. När detta övervägs antas att skattemyndigheten har åtkomst till all behörig information vid bedömningen av lösningen. Standardändringen har som det nu ser ut ingen betydande inverkan på Sparbanksgruppens bokslut.
- Ändringar i IFRS 9 Prepayment Features with Negative Compensation* (ska tillämpas för räkenskapsår som inleds 1 januari 2019 eller senare). Ändringarna gör det möjligt att värdera en del finansiella instrument som möjliggör betalning före förfallodagen till upplupet anskaffningsvärde. Standardändringen har som det nu ser ut ingen betydande inverkan på Sparbanksgruppens bokslut.
- Ändringar i IAS 28 Long-term Interests in Associates and Joint Ventures* (ska tillämpas för räkenskapsår som inleds 1 januari 2019 eller senare). Ändringarna förtydligar att IFRS 9 tillämpas på sådana långvariga andelar i intresse- eller samriskföretag som bildar en del av nettoinvesteringen i intresse- eller samriskföretaget. Standardändringen har som det nu ser ut ingen betydande inverkan på Sparbanksgruppens bokslut.
- Årliga förbättringar av IFRS*, 2015-2017 förbättringscykeln (tillämpas för räkenskapsår som inleds 1 januari 2019 eller senare): Processen med årliga förbättringar möjliggör att mindre och icke-brådskande ändringar till standarderna kan sammanslås och utfärdas årligen i ett paket. Förbättringscykeln innehåller ändringar till IFRS 3, IFRS 11, IAS 12 och IAS 23. Deras effekter varierar beroende på standard men är inte betydande.

Tillämpande av IFRS 9 standarden

Standarden IFRS 9 Finansiella instrument trädde i kraft 1.1.2018 och ersätter i sin helhet standarden IAS 39. Till följd av ikraftträdandet ändrades redovisningsprinciperna för 2018 års ingående saldon, och påverkade samtidigt också de finansiella instrument som har redovisats tidigare räkenskapsperioder i huvudsak via klassificeringen och förväntade kreditförluster. I Gruppen har IFRS 9 inte tillämpats i förtid.

I gruppen fattades beslutet i enlighet med den princip som IFRS 9 övergångsbestämmelsen tillåter att jämförelsetalen inte justeras retroaktivt. Alla bokföringar i finansiella tillgångar eller skulder som beror på ändringen av redovisningsprinciperna redovisades via balanserade vinstmedel för övergångstidpunkten så att ändringarna inte har någon resultatpåverkan vid övergången.

De mest betydande effekterna i redovisningsprinciperna hänför sig till ändringar i klassificeringen och beräkningen av förväntade kreditförluster i enlighet med bestämmelserna i IFRS 9.

I fråga om säkringsredovisningen har man valt att i enlighet med övergångsbestämmelserna tillämpa kraven i IFRS 9 endast i den allmänna säkringsredovisningen, i fråga om portföljsäkringen fortsätter den nuvarande tillämpningen av IAS 39.

För Sb-Livförsäkring Ab tillämpas den övergångsbestämmelse som tilläts i och med IFRS 17 inom ramen för vilken övergången till IFRS

9 tilläts först 1.1.2021, samtidigt som den obligatoriska tillämpningen av IFRS 17. På Sb-Livförsäkring Ab:s finansiella tillgångar tillämpas således bestämmelser i enlighet med IAS 39 perioden 2018.

Införandet av IFRS 9 inverkar betydligt på bankens redovisningsprinciper för klassificeringen och värderingen av finansiella tillgångar och skulder samt nedskrivningen av finansiella tillgångar. IFRS 9 påverkar dessutom andra standarder som behandlar finansiella instrument, viktigast av dem IFRS 7 Finansiella instrument: Upplysningar. Jämförelsetalen i noterna enligt IFRS 7 uppdateras i enlighet med standardens övergångsbestämmelser inte till följd av införandet av IFRS 9 och noterna är därmed inte helt jämförbara med föregående års motsvarande uppgifter i bokslutet för 2018. Effekterna av införandet av IFRS 9 redovisas direkt i balanserade vinstmedel i övergångsfasens 1.1.2018 ingående balans.

De mest betydande effekterna IFRS 9 har på Bankens kapitaltäckningsnyckeltal och kapitalbas kommer 1.1.2018 från upptagningen i balanserade vinstmedel enligt IFRS 9 övergångsbestämmelserna och ändringar i bokföringsprinciperna för balansräkningen. På kapitalbasen inverkar i fortsättningen i första hand de ändringar i förväntade kreditförluster som redovisas via resultaträkningen samt på de riskvägda posterna ändringarna i balansvärdet via ändringen av de bokförda värdena.

I Sparbanksgruppen beslutades att övergångsbestämmelserna inte kommer att tas i bruk i kapitaltäckningsberäkningen utan den inverkan som orsakas av IFRS 9 beaktas i Gruppens och bankernas kapitaltäckningsberäkning genast till fullt belopp.

Ändringar i klassificeringen och värderingen

Vid beslut om klassificering och värdering av en finansiell tillgång värderas enligt IFRS 9 alla finansiella tillgångar, exklusive egetkapitalinstrument och derivat, såväl de affärsmodeller för förvaltningen av finansiella tillgångar som Banken använder som naturen av de kassaflöden som baserar sig på avtalet om instrumentet

I klassificeringen av finansiella tillgångar har kategorierna enligt IAS 39 (till verkligt värde via resultaträkningen, kan säljas, hålls till förfall samt lånefordringar och kundfordringar och övriga fordringar) ersatts med kategorier enligt IFRS 9:

- Till verkligt värde via övrigt totalresultat (fonden för verkligt värde)
- Upplupet anskaffningsvärde
- Verkligt värde via resultaträkningen

I klassificeringen av finansiella skulder medför IFRS 9 ingen betydande ändring som skulle påverka Sparbanksgruppen.

Klassificering och värdering av finansiella tillgångar och skulder

Klassificeringen och värderingen av finansiella tillgångar i enlighet med IAS 39 och IFRS 9 på läget 1.1.2018:

(1 000 euro)	Klassificering IAS 39	Klassificering IFRS 9	Bokfört värde IAS 39 31.12.2017	Bokfört värde IFRS 9 1.1.2018
Kontanta medel	Lånefordringar och kundfordringar	Upplupet anskaffningsvärde	16 684	16 684
	Lånefordringar och kundfordringar	Till verkligt värde via resultaträkningen	1 102 254	1 102 254
Lån och fordringar på kreditinstitut	Lånefordringar och kundfordringar	Upplupet anskaffningsvärde	33 181	33 174
Lån och fordringar på allmänheten	Lånefordringar och kundfordringar	Upplupet anskaffningsvärde	7 753 055	7 746 803
	Lånefordringar och kundfordringar	Till verkligt värde via resultaträkningen	337	337
Derivatinstrument	Till verkligt värde via resultaträkningen	Till verkligt värde via resultaträkningen	53 220	53 220
Investeringar	Finansiella tillgångar som kan säljas	Till verkligt värde via resultaträkningen	592 413	592 413
	Finansiella tillgångar som kan säljas	Till verkligt värde via övrigt totalresultat	582 508	582 508
	Till verkligt värde via resultaträkningen	Till verkligt värde via resultaträkningen	34 694	34 694
	Investeringar som hålls till förfall	Upplupet anskaffningsvärde	41 763	41 404
	Finansiella tillgångar som kan säljas	Upplupet anskaffningsvärde	1 000	1 000
Summa tillgångar			10 211 107	10 204 490

I klassificeringen och värderingen av finansiella skulder medförde IFRS 9 inga ändringar.

Avstämningen av finansiella tillgångar mellan IAS 39 och IFRS 9 angivna i bokfört värde:

Finansiella tillgångar

(1 000 euro)	IAS 39 bokfört värde 31.12.2017	Omklassificering	Omvärdering	IFRS 9 bokfört värde 1.1.2018
Upplupet anskaffningsvärde				
Kontanta medel				
Balansräkning 31.12.2017	1 118 938			
Klassificering - verkligt värde via resultaträkningen		-1 102 254		
Omvärdering			0	
Balansräkning 1.1.2018				16 684
Lån och fordringar på kreditinstitut				
Balansräkning 31.12.2017	33 181			
Omvärdering			-7	
Balansräkning 1.1.2018				33 174
Lån och fordringar på allmänheten				
Balansräkning 31.12.2017	7 753 391			
Klassificering - verkligt värde via resultaträkningen		-337		
Omvärdering			-6 252	
Balansräkning 1.1.2018				7 746 803
Investeringar				
Balansräkning 31.12.2017	41 763			
Klassificering - av finansiella tillgångar som kan säljas		1 000		
Omvärdering			-359	
Balansräkning 1.1.2018				42 404
Upplupet anskaffningsvärde totalt	8 947 273	-1 101 590	-6 617	7 839 065
Finansiella tillgångar som kan säljas				
Investeringar				
Balansräkning 31.12.2017	1 175 920			
Klassificering - Till verkligt värde via övrigt totalresultat (egetkapitalinstrument)		-2 196		
Klassificering - Till verkligt värde via övrigt totalresultat (skuldinstrument)		-580 312		
Klassificering - Till verkligt värde via resultaträkningen		-592 413		
Klassificering - Upplupet anskaffningsvärde		-1 000		
Balansräkning 1.1.2018				0
Till verkligt värde via övrigt totalresultat (skuldinstrument)				
Investeringar				
Balansräkning 31.12.2017				
Klassificering - av finansiella tillgångar som kan säljas		580 312		
Balansräkning 1.1.2018				580 312

(1 000 euro)	IAS 39 bokfört värde 31.12.2017	Omklassifi- cering	Omvärde- ring	IFRS 9 bokfört värde 1.1.2018
Till verkligt värde via övrigt totalresultat (egetkapitalinstrument)				
Investeringar				
Balansräkning 31.12.2017				
Klassificering - av finansiella tillgångar som kan säljas		2 196		
Balansräkning 1.1.2018				2 196
Till verkligt värde via övrigt totalresultat totalt				
		582 508		582 508
Till verkligt värde via resultaträkningen				
Derivatinstrument	53 220			53 220
Investeringar	34 694			34 694
Balansräkning 31.12.2017	87 914			87 914
Klassificering - från kategorin upplupet anskaffningsvärde		1 102 590		1 102 590
Klassificering - av finansiella tillgångar som kan säljas		592 413		592 413
Balansräkning 1.1.2018	87 914	1 695 003		1 782 917
Till verkligt värde via resultaträkningen totalt	87 914	1 695 003		1 782 917

I och med att IFRS 9 trädde i kraft har klassificeringskraven enligt IFRS 9 tillämpats på följande sätt på de finansiella tillgångar vars klassificering har förändrats till följd av tillämpningen av IFRS 9:

- Skuldinstrument som tidigare klassificerades som att de kan säljas men för vilka kassaflödekriterierna inte kan anses uppfyllas
 - Sparbankgruppen hade när klassificeringen gjordes skuldinstrument för vilka kriterierna för kassaflöde inte fylldes så att investeringarna skulle ha kunnat klassificeras så att de värderas till upplupet anskaffningsvärde eller till verkligt värde via övrigt totalresultat. De här skuldinstrumenten har klassificerats så att de värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Det sammanlagda värdet av sådana skuldinstrument i Sparbanksgruppens balansräkning var vid övergången 42,6 miljoner euro.
- Fondplaceringar
 - I Sparbankgruppen hade fondplaceringarna enligt IAS 39 klassificerats som att de kan säljas. Fondplaceringarna räknas enligt IAS 32 som skuld så att kriterierna för kassaflöde inte kan anses fyllas för de här fondplaceringarna. Till följd av detta klassificeras de här placeringarna i enlighet med IFRS 9 till verkligt värde via resultaträkningen. 1.1.2018 uppgick de fonder som omfattas av klassificeringsändringen till 532,5 miljoner euro.
- Egetkapitalinstrument som klassificeras som att de ska värderas till verkligt värde via övrigt totalresultat
 - Sparbankgruppen har beslutat värdera strategiskt viktiga aktier vid övergången oåterkalleligt till verkligt värde via övrigt totalresultat så att ändringar i det verkliga värdet som redovisats i totalresultatet inte i något skede redovisas via resultatet när man avstår från de här aktierna. I enlighet med IAS 39 har de här aktierna klassificerats som att de kan säljas. Strategiskt viktiga aktier omfattar Gruppens interna innehav.

Till följd av IFRS 9 har Sparbankgruppen inga finansiella tillgångar eller skulder vars klassificering har ändrats så att de värderas till upplupet anskaffningsvärde eller vars klassificering har ändrats så att de flyttas bort från gruppen som värderas till verkligt värde via resultatet så att de värderas till verkligt värde via övrigt totalresultat.

Ändringar i beräkningen av nedskrivningar

IFRS 9 medför en ny mall för beräkningen av nedskrivning av förväntade kreditförluster och ersätter samtidigt den princip för eventuella nedskrivningar som användes i IAS 39. Beloppet av förväntad kreditförlust räknas genom att bedöma den kreditrisk som är förknippad med den finansiella tillgången och särskilt om den finansiella tillgångens kreditrisk har ökat betydligt efter den ursprungliga redovisningen.

Förväntad kreditförlust redovisas för skuldinstrument som har klassificerats som upplupet anskaffningsvärde eller som verkligt värde via övrigt totalresultat inkluderande också låneförbindelser, garantiavtal och kundfordringar.

I beräkningen av förväntade kreditförluster används mallar på gruppnivå som i regel baserar sig på PD/LGD-beräkning. Centrala faktorer i mallarna är den sannolikhet för försummelse som baserar sig på kreditklassificering dvs Probability of Default (PD) samt förlustandelen dvs Loss Given Default (LGD), i beräkningen av vilken har beaktats de säkerheter som är tillgängliga för avtalet. Framtidsutsikterna beaktas genom att beräkna olika scenarier med hjälp av de ekonomiska lägen som Gruppens chefsekonom har skapat.

Om kreditrisken inte har ökat betydligt efter att en kredit beviljades räknas de förväntade kreditförlusterna baserat på 12 månaders förväntade kreditförlust. Om kreditrisken har ökat betydligt efter att en kredit beviljades räknas nedskrivningarna baserat på den förväntade kreditförlusten under kreditens livscykel. Ökningen av kreditrisken är betydande om ett avtal har smärre dröjsmål (30-90 dagar) eller avtalets kreditklass

har försvagats antingen absolut eller relativt jämfört med avtalets begynnelsestidpunkt. En bank som hör till Gruppen kan också redovisa en för en kundrelation betydande ökning av kreditrisken baserat på övriga faktorer som banken kan överväga. Definitionen av insolvens är enhetlig i all myndighetsrapportering som Gruppen gör.

Avstämning av eget kapital mellan IAS 39 och IFRS 9

De förändringar som skett vid övergången till IFRS 9 redovisas inom ramen för de övergångsbestämmelser som IFRS 9 tillåter i tidigare räkenskapsperioders vinstmedel eller i övriga fonder. De mest betydande noteringarna i eget kapital visas i tabellen nedan inklusive avstämning av nedskrivningarna av finansiella tillgångar mellan IAS 39 och IFRS 9.

(1 000 euro)	31.12.2017	Ändring	1.1.2018
Fonden för verkligt värde	32 611		
Omvärdering			
IFRS 9 förväntade kreditförluster som klassificeras till verkligt värde via övrigt totalresultat		1 256	
Totalt			1 256
Omklassificering			
Överföring från fonden för verkligt värde			
Fordringsbevis		-1 983	
Aktier och andelar		-23 570	
Överföring från fonden för verkligt värde totalt			-25 553
Totalt			-25 553
Övergångens skatteeffekt		4 859	
Fonden för verkligt värde totalt	32 611	-19 438	13 173
Vinstmedel	685 279		
Omvärdering			
Upplösning av nedskrivningar			
IAS 39 gjorda nedskrivningar		29 053	
IAS 39 nedskrivningar av grupper av fordringar		11 084	
Upplösning av nedskrivningar totalt			40 137
Förväntade kreditförluster			
IFRS 9 förväntade kreditförluster utlåning		-46 978	
IFRS 9 förväntade kreditförluster klassificeras som upplupet anskaffningsvärde		-359	
IFRS 9 förväntade kreditförluster klassificeras som till verkligt värde via övrigt totalresultat		-1 256	
IFRS 9 poster utanför balansräkningen		-1 921	
Förväntade kreditförluster totalt			-50 513
Totalt			-10 376
Omklassificering			
Överföring fonden för verkligt värde			
Fordringsbevis		1 983	
Aktier och andelar		23 570	
Överföring fonden för verkligt värde totalt			25 553
Totalt			25 553
Övergångens skatteeffekt		-3 035	
Vinstmedel	685 279	12 142	697 421
Eget kapital totalt*	1 017 520	-7 296	1 010 224

* Eget kapital per 1.1.2018 inklusive också övriga poster i eget kapital. I beräkningen beskrivs IFRS 9-övergångens inverkan på fonden för verkligt värde och vinstmedel.

Övriga nya och ändrade standarder med framtida tillämpning förväntas inte komma att ha någon effekt på Sparbanksgruppens finansiella rapporter.

PERIODENS RESULTAT

NOT 3: SEGMENTINFORMATION

Sparbanksgruppen rapporterar segmentinformationen i enlighet med standarden IFRS 8. Enligt IFRS 8 utgör rapporteringen till den högsta operativa beslutsfattaren grunden för segmentrapporteringen. Segmentindelningen för den information som i bokslutet tas upp baserar sig således på samma indelning som används i ledningsrapporteringen.

Sparbanksgruppens högsta operativa beslutsfattare är Sparbanksförbundet anl:s styrelse. Sparbanksförbundet anl är Centralinstitut för Sparbankernas sammanslutning och enligt Sparbanksförbundet anl:s stadgar svarar Centralinstitutets styrelse i första hand för allokeringen av Sparbanksgruppens resurser och bedömningen av resultatet.

De segment som Sparbanksgruppen rapporterar är Bankverksamhet och Kapitalförvaltning och livförsäkring. Den verksamhet som inte ingår i de segment som rapporteras ges med avstämningskalkyler.

I bankverksamhetssegmentet ingår medlemssparbankerna, Sparbankernas Centralbank Finland Abp och Sp-Hypoteksbank Abp. Sparbankerna bedriver retail banking. Sparbankernas Centralbank är medlemsbankernas centralbank. Sp-Hypoteksbank Abp bedriver hypoteksbanksverksamhet. Bankverksamhetens mest betydande intäktsposter är räntenetto, provisionsintäkter och intäkter från placeringsverksamhet. De mest betydande kostnadsposterna är personalkostnader och övriga rörelsekostnader.

I kapitalförvaltnings- och livförsäkringssegmentet ingår Sp-Fondbolag Ab samt Sb-Livförsäkring Ab. Sp-Fondbolag bedriver förvaltning av placeringsfonder samt kapitalförvaltning. Sb-Livförsäkring Ab bedriver livförsäkringsverksamhet. Kapitalförvaltnings- och livförsäkringssegmentets mest betydande intäktsposter är provisionsintäkter, premieinkomst samt intäkter från placeringsverksamheten. De mest betydande kostnadsposterna är provisionskostnader, ersättningskostnader, personalkostnader och övriga rörelsekostnader.

Segmentrapporteringen upprättas på grundval av Sparbanksgruppens redovisningsprinciper.

Gruppens interna transaktioner elimineras inom och mellan de segment som rapporteras. Eliminering av anskaffningsvärde, innehav utan bestämmande inflytande och övriga gruppinterna arrangemang ingår i de elimineringar som anges med avstämningskalkyler.

Prissättningen mellan segmenten baserar sig på marknadspriser.

I enlighet med IFRS 8 ska Sparbanksgruppen upplysa om intäkterna från transaktionerna med en enskild extern kund överstiger 10 procent av Gruppens intäkter. Sparbanksgruppen har inte några kunder vars intäkter skulle överskrida 10 procent av Gruppens intäkter.

Resultaträkning 2017 (1 000 euro)	Bankverksamhet	Kapitalförvaltning och livförsäkring	Segment som rapporteras totalt
Räntenetto	142 158	-14	142 143
Provisionsintäkter och -kostnader	56 015	23 412	79 427
Nettointäkter från handel och placeringsverksamhet	41 047	1 371	42 418
Nettointäkter från livförsäkringsrörelse		15 552	15 552
Övriga rörelseintäkter	2 557	85	2 642
Rörelseintäkter totalt*	241 777	40 406	282 182
Personalkostnader	-63 966	-6 731	-70 696
Övriga rörelsekostnader och avskrivningar totalt	-103 840	-6 620	-110 460
Rörelsekostnader totalt	-167 806	-13 350	-181 156
Nedskrivningar av finansiella tillgångar	-13 266		-13 266
Resultat före skatt	60 705	27 055	87 761
Inkomstskatter	-10 831	-5 413	-16 244
Resultat	49 874	21 643	71 517
Balansräkning 2017			
Kontanta medel	1 118 938		1 118 938
Finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde via resultaträkningen	9 325		9 325
Lån och fordringar på kreditinstitut	32 961		32 961
Lån och fordringar på kunder	7 754 952		7 754 952
Derivatinstrument	53 220		53 220
Investeringsstillgångar	1 298 390		1 298 390
Tillgångar i livförsäkringsrörelse		840 060	840 060
Övriga tillgångar	202 796	10 931	213 727
Tillgångar totalt	10 470 581	850 991	11 321 572
Skulder till kreditinstitut	228 458		228 458
Skulder till kunder	6 422 745		6 422 745
Derivatinstrument	5 584		5 584
Emitterade skuldebrev	2 563 128		2 563 128
Skulder för livförsäkringsrörelse		812 963	812 963
Efterställda skulder	100 200		100 200
Övriga skulder	149 128	7 829	156 956
Skulder totalt	9 469 243	820 791	10 290 034
Personalantal i slutet av år	1 077	79	1 156

Avstämningar (1 000 euro)	1-12/2017	1-12/2016
Intäkter		
Sammanlagda intäkter för segment för vilka information ska lämnas	282 182	247 399
Icke allokerade intäkter, övriga funktioner	9	-2 023
Sparbanksgruppens intäkter totalt	282 191	245 376
Resultat		
Sammanlagt resultat för segment för vilka information ska lämnas	71 517	58 455
Icke allokerade poster	377	-1 258
Sparbanksgruppens resultat totalt	71 894	57 197
31.12.2017		
31.12.2016		
Tillgångar		
Sammanlagda tillgångar i segment för vilka information ska lämnas	11 321 572	10 341 068
Icke allokerade tillgångar, övriga funktioner	4 533	82 578
Sparbanksgruppens tillgångar totalt	11 326 105	10 423 646
Skulder		
Sammanlagda skulder för segment för vilka information ska lämnas	10 290 034	9 358 126
Icke allokerade skulder, övriga funktioner	18 551	112 119
Sparbanksgruppens skulder totalt	10 308 585	9 470 245

Resultaträkning 2016 (1 000 euro)	Bankverksamhet	Kapitalförvaltning och livförsäkring	Segment som rapporteras totalt
Räntenetto	131 722	-26	131 696
Provisionsintäkter och -kostnader	51 285	21 295	72 579
Nettointäkter från handel och placeringsverksamhet	19 099		19 099
Nettointäkter från livförsäkringsrörelse		11 810	11 810
Övriga rörelseintäkter	12 201	13	12 215
Rörelseintäkter totalt	214 306	33 093	247 399
Personalkostnader	-63 488	-5 739	-69 226
Övriga rörelsekostnader	-91 954	-6 344	-98 299
Rörelsekostnader totalt	-155 442	-12 083	-167 525
Nedskrivningar av finansiella tillgångar	-8 411		-8 411
Andel av intressebolagets resultat	-482		-482
Resultat före skatt	49 971	21 010	70 982
Inkomstskatter	-8 281	-4 246	-12 527
Resultat	41 690	16 765	58 455

Balansräkning 2016			
Kontanta medel	1 100 784		1 100 784
Finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde via resultaträkningen	9 460		9 460
Lån och fordringar på kreditinstitut	20 855		20 855
Lån och fordringar på kunder	6 942 946		6 942 946
Derivatinstrument	72 024		72 024
Investeringstillgångar	1 344 047		1 344 047
Tillgångar i livförsäkringsrörelse		708 019	708 019
Övriga tillgångar	135 912	7 019	142 931
Tillgångar totalt	9 626 030	715 038	10 341 068
Skulder till kreditinstitut	227 049		227 049
Skulder till kunder	6 123 301		6 123 301
Derivatinstrument	2 289		2 289
Emitterade skuldebrev	2 049 588		2 049 588
Skulder för livförsäkringsrörelse		671 125	671 125
Efterställda skulder	121 438	213	121 651
Övriga skulder	155 549	7 574	163 123
Skulder totalt	8 679 214	678 912	9 358 126
Personalantal i slutet av år	1 076	79	1 155

NOT 4: RÄNTENETTO

(1 000 euro)	1-12/2017	1-12/2016
Ränteintäkter		
Hos centralbanker belåningsbara skuldebrev	4 366	4 457
Lån och fordringar på kreditinstitut	576	320
Lån och fordringar på kunder*	135 608	131 978
Fordringsbevis	14 782	16 703
Derivatinstrument		
Skyddande	24 559	24 326
Andra än skyddande derivat	216	252
Övriga	1 747	2 626
Totalt	181 854	180 663
* av vilken ränteintäkter på nedskrivna lån		
	611	557
Räntekostnader		
Skulder till kreditinstitut	-4 380	-4 460
Skulder till kunder	-18 453	-26 543
Derivatinstrument		
Skyddande	-2 864	-3 133
Andra än skyddande derivat	-1	-106
Emitterande skuldebrev	-11 229	-10 678
Efterställda skulder	-2 526	-3 071
Övriga	-225	-979
Totalt	-39 678	-48 970
Räntenetto	142 176	131 693

NOT 5: PROVISIONSINTÄKTER OCH -KOSTNADER, NETTO

(1 000 euro)	1-12/2017	1-12/2016
Provisionsintäkter		
Kreditgivning	20 717	19 419
Insättningar	827	977
Betalningsrörelse	31 033	29 126
Värdepappersförmedling	2 012	1 874
Fonder	23 574	18 145
Kapitalförvaltning	145	1 978
Juridiska uppdrag	3 532	3 145
Förvarsavgifter för värdepapper	1 109	1 253
Förmedling av försäkringar	1 773	1 645
Garantier	1 355	1 307
Övriga	2 578	2 554
Totalt	88 655	81 422
Provisionskostnader		
Betalningsrörelse	-3 201	-3 208
Värdepapper	-1 339	-1 229
Fonder	-123	-
Kapitalförvaltning	-709	-468
Övriga*	-4 125	-5 090
Totalt	-9 497	-9 994
Provisionsintäkter och -kostnader, netto	79 159	71 428

* av vilka mest betydande är kostnaderna för betalningsförmedlingskostnader 1 815 tusen euro (1 714 tusen euro).

NOT 6: NETTOINTÄKTER FRÅN PLACERINGSVERKSAMHET

(1 000 euro)	1-12/2017	1-12/2016
Nettointäkter från finansiella tillgångar som kan säljas		
Fordringsbevis		
Realisationsvinster och -förluster	310	145
Överfört till räkenskapsperioden från fonden för verkligt värde	4 103	2 988
Nedskrivningar och återförda nedskrivningar till dessa	-145	-191
Fordringsbevis totalt	4 267	2 941
Aktier och andelar		
Realisationsvinster och -förluster	1 563	312
Överfört till räkenskapsperioden från fonden för verkligt värde	31 167	12 396
Nedskrivningar och återförda nedskrivningar till dessa	-160	-331
Utdelningsintäkter	5 156	2 644
Aktier och andelar totalt	37 726	15 021
Totalt	41 993	17 962
Nettointäkter från förvaltningsfastigheter		
Hyses- och utdelningsintäkter	7 106	6 858
Realisationsvinster och -förluster	367	283
Övriga intäkter från förvaltningsfastigheter	82	185
Vederlags- och skötselkostnader	-5 091	-5 051
Avskrivningar och nedskrivningar av förvaltningsfastigheter	-5 353	-2 374
Hyeskostnader för förvaltningsfastigheter	-39	-53
Totalt	-2 928	-153
Nettointäkter från placeringsverksamhet totalt	39 065	17 809

NOT 7: NETTOINTÄKTER FRÅN LIVFÖRSÄKRINGSRÖRELSE

(1 000 euro)	1-12/2017	1-12/2016
Premieinkonst		
Sparbanksgruppens andel	169 683	137 975
Återförsäkrarnas andel	-253	-180
Nettointäkter från placeringsverksamheten*	37 348	33 102
Ersättningskostnader		
Utbetalda ersättningar	-50 426	-38 812
Förändring i ersättningsansvar	-2 124	-497
Förändring i försäkringsskuld		
Förändring i premieansvar	-136 390	-118 410
Övriga	-2 286	-1 368
Nettointäkter från livförsäkringsrörelse totalt	15 552	11 810
* Nettointäkter från placeringsverksamhet		
Räntenetto	192	569
Utdelningsintäkter	473	516
Nettointäkter från förvaltningsfastigheter	-	275
Realiserade försäljningvinster och -förluster	-259	5 426
Orealiserade värdeändringar	27 032	21 747
Övriga placeringar	393	-105
Nettointäkter från valutaverksamhet	-98	22
Nettointäkter från fondanknutna kundmedel	9 615	4 651
Totalt	37 348	33 102

NOT 8: ÖVRIGA RÖRELSEINTÄKTER

(1 000 euro)	1-12/2017	1-12/2016
Hyses- och utdelningsintäkter från fastigheter i eget bruk	162	177
Realisationsvinster på fastigheter i eget bruk	-	103
Bankverksamhetens övriga intäkter	2 323	11 936
Övriga	598	476
Övriga rörelseintäkter	3 083	12 692

TILLGÅNGAR

NOT 9: KLASSIFICERING AV FINANSIELLA INSTRUMENT

31.12.2017 (1 000 euro)	Lån och övriga fordringar	Kan säljas	Hålls till förfall	Till verkligt värde via resultaträkningen	Verkligt värde- optionen	Övriga finansiella skulder	Inga finansiella tillgångar/skulder	Totalt
Kontanta medel	1 118 938							1 118 938
Finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde via resultaträkningen					34 694			34 694
Lån och fordringar på kreditinstitut	33 181							33 181
Lån och fordringar på kunder	7 753 391							7 753 391
Derivatinstrument				53 220				53 220
säkringsinstrument				53 220				
varav säkring av kassaflöde				4 383				
varav säkring av verkligt värde				48 837				
Investeringsstillgångar		1 175 920	41 763				42 994	1 260 677
Tillgångar i livförsäkringsrörelse*		181 178			672 980		1 264	855 422
Tillgångar totalt	8 905 510	1 357 098	41 763	53 220	707 674	0	44 258	11 109 522

Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen					25 369			25 369
Skulder till kreditinstitut						228 458		228 458
Skulder till kunder						6 419 543		6 419 543
Derivatinstrument				5 584				5 584
säkringsinstrument				5 584				
varav säkring av verkligt värde				5 584				
Emitterade skuldebrev						2 563 128		2 563 128
Skulder för livförsäkringsrörelse*					671 784	128 764	2 582	803 130
Efterställda skulder						100 284		100 284
Skulder totalt	0	0	0	5 584	697 153	9 440 178	2 582	10 145 497

* De poster som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen innehåller de investeringar och därtill hörande skulder som utgör täckning för fondanknutna avtal.

31.12.2016 (1 000 euro)	Lån och övriga fordringar	Kan säljas	Hålls till förfall	Till verkligt värde via resultaträkningen	Verkligt värde- optionen	Övriga finansiella skulder	Inga finansiella tillgångar/skulder	Totalt
Kontanta medel	1 100 784							1 100 784
Finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde via resultaträkningen					118 055			118 055
Lån och fordringar på kreditinstitut	20 855							20 855
Lån och fordringar på kunder	6 942 744							6 942 744
Derivatinstrument				72 024				72 024
säkringsinstrument				71 852				
varav säkring av kassaflöde				5 678				
varav säkring av verkligt värde				66 174				
andra än säkringsinstrument				172				
Investeringsstillgångar		1 217 701	46 454				42 625	1 306 780
Tillgångar i livförsäkringsrörelse*		187 205			518 043		3 127	708 374
Tillgångar totalt	8 064 383	1 404 906	46 454	72 024	636 098	0	45 751	10 269 616

Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen					108 595			108 595
Skulder till kreditinstitut						227 049		227 049
Skulder till kunder						6 121 627		6 121 627
Derivatinstrument				2 289				2 289
säkringsinstrument				2 247				
varav säkring av kassaflöde				2 247				
varav säkring av verkligt värde				42				
Emitterade skuldebrev						2 049 588		2 049 588
Skulder för livförsäkringsrörelse*					515 377	146 574	2 376	664 327
Efterställda skulder						121 735		121 735
Skulder totalt	0	0	0	2 289	623 972	8 666 574	2 376	9 295 210

*De poster som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen innehåller de investeringar och därtill hörande skulder som utgör täckning för fondanknutna avtal.

NOT 10: LÅN OCH FORDRINGAR

(1 000 euro)	31.12.2017	31.12.2016
Lån och fordringar på kreditinstitut		
Insättningar	32 221	19 232
Lån och övriga fordringar	960	1 623
Totalt	33 181	20 855
Lån och fordringar på kunder		
Använda kontokrediter	83 759	82 767
Lån	7 282 472	6 520 581
Räntestödslån	329 265	279 612
Lån förmedlade av statens medel	3 064	4 037
Kreditkort	93 441	82 383
Garantifordringar	503	2 350
Övriga fordringar	550	2 168
Nedskrivningar	-39 661	-31 155
Totalt	7 753 391	6 942 744
Lån och fordringar totalt	7 786 572	6 963 599

Nedskrivningar av lån och övriga fordringar (1 000 euro)	Individuellt värderade	Gruppvis värderade	Totalt
Nedskrivningar 1.1.2017	24 856	6 298	31 155
+ ökning av nedskrivningar	10 286	6 087	16 373
- återförda nedskrivningar	-1 657	-1 302	-2 959
- slutliga kreditförluster	-4 908		-4 908
Nedskrivningar 31.12.2017	28 577	11 084	39 661

Nedskrivningar av lån och övriga fordringar (1 000 euro)	Individuellt värderade	Gruppvis värderade	Totalt
Nedskrivningar 1.1.2016	20 263	5 701	25 963
+ ökning av nedskrivningar	9 159	2 422	11 581
- återförda nedskrivningar	-993	-1 824	-2 817
- slutliga kreditförluster	-3 572		-3 572
Nedskrivningar 31.12.2016	24 856	6 298	31 155

NOT 11: DERIVATINSTRUMENT OCH SÄKRINGSREDOVISNING

Sparbanksgruppen säkrar sin ränterisk mot ändringar i såväl verkligt värde som i kassaflödet och tillämpar säkringsredovisning på säkringsförhållanden. Säkringsobjekt för säkringen av verkligt värde är inlåning med fast ränta. Säkringsobjekt för säkring av kassaflöde är det framtida ränteflödet av utlåning med rörlig ränta.

En ändring av det verkliga värdet på derivat som säkrar verkligt värde redovisas i resultaträkningen i posten "Nettointäkter från handel". Vid säkring av verkligt värde är också den säkrade posten värderad till verkligt värde medan säkringen pågår, fastän den annars skulle värderas till upplupet anskaffningsvärde. En ändring av det verkliga värdet av säkringsobjektet har redovisats i balansräkningen som en justering av balansposten i fråga och i

resultaträkningen i posten "Nettointäkter från handel". Räntorna på säkrande derivatinstrument redovisas som ränteintäkter och räntekostnader i enlighet med deras art.

Den effektiva delen av en ändring av det verkliga värdet på derivat som säkrar kassaflöde redovisas justerade med de uppskjutna skatterna i fonden för säkringsinstrument i eget kapital. Den ineffektiva delen av en ändring av verkligt värde redovisas direkt i resultaträkningen i posten "Nettointäkter från handel". I Nettointäkter från handel redovisas också en ändring av tidsvärdet av ränteoptioner som redovisats som säkringsinstrument eftersom tidsvärdet inte är en del av säkringsförhållandet. Räntorna på säkrande derivatinstrument redovisas som ränteintäkter och räntekostnader i enlighet med deras art.

31.12.2017 (1 000 euro)	Nominellt/återstående löptid			Totalt	Verkligt värde	
	under 1 år	1 - 5 år	över 5 år		Tillgångar	Skulder
Säkrande derivatinstrument						
Säkring av verkligt värde	174 480	1 827 209	309 000	2 310 689	48 837	5 584
Räntederivat	105 000	1 755 000	309 000	2 169 000	44 651	2 475
Aktie- och indexderivat	69 480	72 209		141 689	4 186	3 109
Säkring av kassaflöde	15 000	20 000	30 000	65 000	4 383	
Räntederivat	15 000	20 000	30 000	65 000	4 383	
Totalt	189 480	1 847 209	339 000	2 375 689	53 220	5 584

Derivat totalt

53 220

5 584

Under perioden 1-12/2017 redovisades -1 298 tusen euro i effektiv säkring av kassaflöde i övriga poster i totalresultatet. Den ineffektiva delen av kassaflöde under perioden var 67 tusen euro och den har redovisats i nettointäkter från handel.

Perioder, under vilka de säkrade kassaflödena väntas påverka resultatet är följande:

(1 000 euro)	under 1 år	1 - 5 år	över 5 år	Totalt
Räntederivat	1 629	2 551	457	4 637
Totalt	1 629	2 551	457	4 637

31.12.2016 (1 000 euro)	Nominellt/återstående löptid			Totalt	Verkligt värde	
	under 1 år	1 - 5 år	över 5 år		Tillgångar	Skulder
Icke-säkrande derivat						
Räntederivat	15 000			15 000		42
Kreditderivat	5 000			5 000	172	
Totalt	20 000	0	0	20 000	172	42
Säkrande derivatinstrument						
Säkring av verkligt värde	130 949	1 603 491	10 000	1 744 440	66 174	2 247
Räntederivat	55 000	1 489 000	10 000	1 554 000	62 860	
Äktie- och indexderivat	75 949	114 491		190 440	3 314	2 247
Säkring av kassaflöde		25 000		25 000	5 678	
Räntederivat		25 000		25 000	5 678	
Totalt	130 949	1 628 491	10 000	1 769 440	71 852	2 247
Derivat totalt					72 024	2 289

Under perioden 1-12/2016 redovisades 318 tusen euro i effektiv säkring av kassaflöde i övriga poster i totalresultatet. Den ineffektiva delen av kassaflöde under perioden var -172 tusen euro och den har redovisats i nettointäkter från handel.

Perioder under vilka säkrade kassaflöden väntas påverka resultatet är följande:

(1 000 euro)	under 1 år	1 - 5 år	över 5 år	Totalt
Räntederivat	1 569	3 691	974	6 234
Totalt	1 569	3 691	974	6 234

NOT 12: INVESTERINGSTILLGÅNGAR

(1 000 euro)	31.12.2017	31.12.2016
Finansiella tillgångar som kan säljas		
Skuldebrev	623 796	700 564
Aktier och andelar	552 125	517 137
Totalt	1 175 920	1 217 701
Investeringar som hålls till förfall		
Skuldebrev	41 763	46 454
Totalt	41 763	46 454
Förvaltningsfastigheter	42 994	42 625
Investeringsstillgångar totalt	1 260 677	1 306 780

Finansiella tillgångar som kan säljas och investeringar som hålls till förfall

31.12.2017 (1 000 euro)	Skuldebrev som kan säljas	Aktier och andelar som kan säljas			Investeringar som hålls till förfall	Alla totalt
	Verkligt värde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde*	Totalt	Upplupet anskaffningsvärde	
Noterade	595 490	542 941		542 941	41 763	1 180 194
Offentlig sektor	138 105				2 004	140 109
Övriga	457 385	542 941		542 941	39 759	1 040 085
Andra än noterade	28 306	5 662	3 521	9 184		37 489
Övriga	28 306	5 662	3 521	9 184		37 489
Totalt	623 796	548 603	3 521	552 125	41 763	1 217 683

* Egetkapitalinstrument som inte har ett på en aktiv marknad noterat pris och vars verkliga värde inte tillförlitligt kan fastställas.

Nedskrivningar av finansiella tillgångar som kan säljas (1 000 euro)	Skuldebrev	Aktier och andelar	Totalt
Nedskrivningar 1.1.2017	1 239	778	2 017
+ ökning av nedskrivningar	145	160	305
- återförda nedskrivningar	-1 256	-138	-1 394
Nedskrivningar 31.12.2017	128	800	928

Finansiella tillgångar som kan säljas och investeringar som hålls till förfall

31.12.2016 (1 000 euro)	Skuldebrev som kan säljas	Aktier och andelar som kan säljas			Investeringar som hålls till förfall	Alla totalt
		Verkligt värde	Verkligt värde	Anskaffnings- värde*		
Noterade	659 731	509 653		509 653	46 454	1 215 838
Offentlig sektor	178 724				43 645	222 369
Övriga	481 007	509 653		509 653	2 809	993 469
Andra än noterade	40 833	5 077	2 408	7 484		48 317
Övriga	40 833	5 077	2 408	7 484		48 317
Totalt	700 564	514 729	2 408	517 137	46 454	1 264 155

* Egetkapitalinstrument som inte har ett på en aktiv marknad noterat pris och vars verkliga värde inte tillförlitligt kan fastställas.

Nedskrivningar av finansiella tillgångar som kan säljas (1 000 euroa)	Skuldebrev	Aktier och andelar	Totalt
Nedskrivningar 1.1.2016	1 217	1 429	2 646
+ ökning av nedskrivningar	264	331	595
- återförda nedskrivningar	-242	-982	-1 224
Nedskrivningar 31.12.2016	1 239	778	2 017

NOT 13: TILLGÅNGAR I LIVFÖRSÄKRINGSRÖRELSE

(1 000 euro)	31.12.2017	31.12.2016
Investeringar som utgör täckning för fondanknutna försäkringar		
Finansiella tillgångar som redovisats till verkligt värde via resultaträkningen		
Placeringsfonder	390 543	330 174
Kapitalförvaltningsportföljer	123 027	93 696
Övriga fondanknutna täckningstillgångar	157 613	92 637
Investeringar som utgör täckning för fondanknutna försäkringar totalt	671 183	516 506
Övriga investeringar		
Finansiella tillgångar som redovisats till verkligt värde via resultaträkningen		
Skuldebrev	1 797	1 537
Totalt	1 797	1 537
Finansiella tillgångar som kan säljas		
Skuldebrev	3 403	8 243
Aktier och andelar	177 775	178 961
Totalt	181 178	187 205
Övriga investeringar totalt	182 975	188 741
Investeringar i livförsäkringsrörelse totalt	854 158	705 247
Övriga tillgångar		
Övriga fordringar	962	2 846
Resultatregleringar	302	280
Totalt	1 264	3 127
Tillgångar i livförsäkringsrörelse totalt	855 422	708 374

Specifikation av skuldebrev, aktier och andelar samt derivat som redovisats till verkligt värde via resultaträkningen inom livförsäkringen enligt notering och emittent"

(1 000 euro)	31.12.2017			31.12.2016		
	Skuldebrev	Aktier och andelar	Derivat-instrument	Skuldebrev	Aktier och andelar	Derivat-instrument
Noterade	1 797	671 183		1 537	516 506	
Övriga	1 797	671 183		1 537	516 506	
Totalt	1 797	671 183	0	1 537	516 506	0

Livförsäkringens finansiella tillgångar som kan säljas

31.12.2017	Skuldebrev som kan säljas	Aktier och andelar som kan säljas
(1 000 euro)	Till verkligt värde	Till verkligt värde
Noterade	3 403	172 900
Övriga	3 403	172 900
Andra än offentligt noterade	0	4 875
Övriga		4 875
Totalt	3 403	177 775

Livförsäkringens finansiella tillgångar som kan säljas

31.12.2016	Skuldebrev som kan säljas	Aktier och andelar som kan säljas
(1 000 euro)	Till verkligt värde	Till verkligt värde
Noterade	8 243	173 885
Övriga	8 243	173 885
Andra än offentligt noterade	0	5 076
Övriga		5 076
Totalt	8 243	178 961

SKULDER

NOT 14: SKULDER TILL KREDITINSTITUT OCH KUNDER

(1 000 euro)	31.12.2017	31.12.2016
Skulder till kreditinstitut		
Skulder till centralbanker	38 000	18 000
Skulder till kreditinstitut	190 458	209 049
Totalt	228 458	227 049
Skulder till kunder		
Insättningar	6 375 524	6 059 467
Övriga finansiella skulder	2 401	4 362
Ändring av inlåningens verkliga värde	41 618	57 798
Totalt	6 419 543	6 121 627
Skulder till kreditinstitut och kunder totalt	6 648 001	6 348 676

NOT 15: SKULDEBREV SOM EMITTERATS

(1 000 euro)	31.12.2017	31.12.2016
Värderas till upplupet anskaffningsvärde		
Obligationslån	1 270 313	1 213 851
Säkerställda obligationer	996 430*	498 460
Övriga		
Bankcertifikat	296 386	337 277
Totalt	2 563 128	2 049 588
Varav		
Med rörlig ränta	608 858	642 607
Med fast ränta	1 954 270	1 406 981
Totalt	2 563 128	2 049 588

* Sp-Hypoteksbank emitterade i oktober under sitt låneprogram ett säkerställt obligationslån om 500 miljoner euro. Lånetiden på referenslånet i euro är fem år. S&P Global Ratings beviljade obligationslånet kreditbetyget AAA och lånet är listat på börsen i Dublin.

Gruppen har inte haft några dröjsmål eller försummelse i anslutning till de emitterade skuldebrev.

NOT 16: SKULDER FÖR LIVFÖRSÄKRINGSRÖRELSE

(1 000 euro)	31.12.2017	31.12.2016
Skuld för icke-fondanknutna avtal		
Försäkringsavtal med garantiränta	128 764	146 574
Skuld för fondanknutna avtal		
Skuld för fondanknutna försäkringar	515 265	425 835
Skuld för fondanknutna placeringsavtal	156 519	89 541
Komplettering i enlighet med förlustprövningen för ansvarsskulden	-	-
Övriga skulder		
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	1 944	1 651
Övriga	638	725
Skulder för livförsäkringsrörelse totalt	803 130	664 327

Ansvarsskulden har värderats i enlighet med principerna för nationellt bokslut.

I förlustprövningen för ansvarsskulden jämförs ansvarsskuldens tillräcklighet med ansvarsskulden enligt den interna modellen. Förlustprövningen för ansvarsskulden beskrivs närmare i bokslutets redovisningsprincipern.

ÖVRIGA NOTER

NOT 17: VERKLIGA VÄRDEN I ENLIGHET MED VÄRDERINGSMETODEN

Värdering till verkligt värde

Finansiella instrument redovisas i Gruppens balansräkning till verkligt värde eller upplupet anskaffningsvärde. I redovisningsprinciperna i bokslutet beskrivs kategoriseringen av finansiella tillgångar och finansiella skulder enligt värderingssättet samt grunderna för värderingssätten och fastställandet av verkligt värde.

De finansiella instrumentens verkliga värden bestäms i första hand med hjälp av noteringar på offentligt noterade marknader eller marknadspriser som fås av tredje part. Om ingen marknadsnotering finns tillgänglig har balansposterna till största delen värderats genom att diskontera framtida kassaflöden med hjälp av bokslutsdagens marknadsräntor. För kontanta medel har nominellt värde använts som verkligt värde. Också för insättningar som är betalbara på anfordran har det nominella värdet ansetts motsvara det verkliga värdet.

Förvaltningsfastigheterna värderas i Gruppens bokslut till anskaffningsutgiften med avdrag för avskrivningar och nedskrivningar. Förvaltningsfastigheternas verkliga värde anges som not. Som grund för fastställandet av verkligt värde har använts så jämförbara marknadspriser som möjligt eller en värderingsmodell som baserar sig på fastighetens nettointäkter. I fråga om de mest betydande fastigheterna är syftet att få ett utlåtande av en oberoende värderingsman.

Sparbanksgruppen har inga tillgångar som engångsartat värderas till verkligt värde.

Hierarki för verkligt värde

Nivå 1 innehåller de finansiella tillgångar vars värde bestäms utifrån noteringar från en likvid marknad. Som likvid anses en mark-

nad där priserna är lätt tillgängliga och tillräckligt regelbundna. Till nivå 1 hör noterade obligationslån samt övriga värdepapper och börsaktier och -derivat för vilka ett pris noteras offentligt.

Nivå 2 innehåller finansiella tillgångar för vilka ingen notering direkt från en aktiv marknad finns tillgänglig och vars verkliga värde fastställs med hjälp av värderingsmetoder eller -modeller. Dessa grundar sig på antaganden som stöds av observerbar marknadsinformation såsom räntor eller priser som noterats för liknande instrument. Till den här gruppen hör bl.a. valuta- och räntederivat samt företags- och bankcertifikat.

Nivå 3 innehåller de finansiella tillgångar vars verkliga värde inte kan fås från en offentlig marknadsnotering eller med hjälp av värderingsmetoder eller -modeller som grundar sig på observerbar marknadsinformation. Till nivå 3 räknas onoterade aktieinstrument, strukturerade placeringar samt övriga värdepapper för vilka det för tillfället inte går att få en bindande marknadsnotering. Ofta baserar sig det verkliga värdet på nivå 3 på en prisuppgift från tredje part. Till nivå 3 räknas också de verkliga värden som fastställts för Gruppens förvaltningsfastigheter.

Överföringar mellan nivåerna

Överföringarna mellan nivåerna för verkligt värde anses ha skett den dag då den händelse som orsakade överföringen eller ändringen i omständigheterna inträffade.

Betydande överföringar mellan nivåerna 1,2 och 3 har inte förekommit under perioden 1.1-31.12.2017.

31.12.2017	Bokföringsvärde	Verkligt värde per hierarkinivå			Verkligt värde
		Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	
Finansiella tillgångar (1 000 euro)					Totalt
Värderade till verkligt värde					
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen					
Bankverksamhet	9 325	552		8 772	9 325
Kapitalförvaltning och livförsäkring*	672 980	671 183		1 797	672 980
Övriga funktioner**	25 369	25 369			25 369
Derivatinstrument					
Bankverksamhet	53 220		53 220		53 220
Finansiella tillgångar som kan säljas					
Bankverksamhet	1 175 920	1 136 538	9 986	29 817	1 176 341
Kapitalförvaltning och livförsäkring	181 178	174 496		6 682	181 178

* Innehåller det verkliga värdet på de placeringar som utgör täckning för de fondanknutna försäkringarna och som ingår i saldona på nivå 1.

** Övriga placerars andel av de fonder som konsolideras.

31.12.2017	Bokföringsvärde	Verkligt värde per hierarkinivå			Verkligt värde
Finansiella tillgångar (1 000 euroa)		Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Värderas till upplupet anskaffningsvärde					
Placeringar som hålls till förfall					
Bankverksamhet	41 763	43 828			43 828
Lån och övriga fordringar					
Bankverksamhet	8 905 510		10 463 054	4 245	10 467 298
Finansiella tillgångar totalt	11 065 265	2 051 967	10 526 260	51 312	12 629 539
Förvaltningsfastighet					
Bankverksamhet	42 994			69 247	69 247
Totalt	42 994	0	0	69 247	69 247

31.12.2017	Bokföringsvärde	Verkligt värde per hierarkinivå			Verkligt värde
Finansiella skulder (1 000 euro)		Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Värderas till verkligt värde					
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen					
Kapitalförvaltning och livförsäkring*	671 784	671 784			671 784
Övriga funktioner**	25 369	25 369			25 369
Derivatinstrument					
Bankverksamhet	5 584		5 584		5 584

Värderas till upplupet anskaffningsvärde					
Bankverksamhet	9 311 414	2 190 258	6 605 525	523 591	9 319 374
Finansiella skulder totalt	10 014 150	2 887 411	6 611 109	523 591	10 022 111

* Innehåller skulder i anslutning till fondanknutna försäkringar och fondanknutna placeringsavtal som rapporteras i enlighet med värderingen av placeringen i nivå 1.

** Övriga placerares andel av de fonder som konsolideras.

Förändringar inom nivå 3

Avstämning av förändringar som skett för de finansiella instrument som ingår i nivå 3

Finansiella tillgångar värderade via resultaträkningen (1 000 euro)	Bankverksamhet	Kapitalförvaltning och livförsäkring	Totalt
Bokfört värde 1.1.2017	8 811	1 537	10 347
Förfallet under räkenskapsperioden	-300		-300
Realiserad värdeförändring i resultaträkningen	257		257
Orealiserad värdeförändring i resultaträkningen	4	260	264
Bokfört värde 31.12.2017	8 772	1 797	10 568

Värdeändringar som redovisats via resultaträkningen har redovisats i posten "Nettointäkter från handel" och "Nettointäkter från livförsäkringsrörelse".

Derivat (netto) (1 000 euro)	Bankverksamhet	Kapitalförvaltning och livförsäkring	Totalt
Bokfört värde 1.1.2017	1 239	0	1 239
Orealiserad värdeförändring i resultaträkningen	-172		-172
Överföringar till nivå 1 och 2	-1 067		-1 067
Bokfört värde 31.12.2017	0	0	0

Värdeförändringar i derivat som redovisats via resultaträkningen har redovisats i posten "Nettointäkter från handel".

Finansiella tillgångar som kan säljas (1 000 euro)	Bankverksamhet	Kapitalförvaltning och livförsäkring	Totalt
Bokfört värde 1.1.2017	28 684	5 076	33 760
Nyanskaffningar	4 485	1 807	6 292
Försäljningar	-3 040	-160	-3 200
Förfallet under räkenskapsperioden	-3 884		-3 884
Realiserad värdeförändring i resultaträkningen	1	1	2
Orealiserad värdeförändring i resultaträkningen	-113		-113
Värdeförändring redovisad i totalresultatet	551	-42	509
Överföringar från nivå 1 och 2	5 682		5 682
Överföringar till nivå 1 och 2	-2 548		-2 548
Bokfört värde 31.12.2017	29 817	6 682	36 499

Ändringar i verkligt värde som under året redovisats i resultaträkningen ingår i posten "Nettointäkter från placeringsverksamhet" och "Nettointäkter från livförsäkringsrörelse". Orealiserade ändringar i verkligt värde har redovisats i eget kapital fonden för verkligt värde via övriga poster i totalresultatet.

Känslighetsanalys av finansiella instrument som hör till nivå 3 (1 000 euro)		
31.12.2017	Bokfört värde	Effekten vid en antagen förändring, negativ
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen		
Bankverksamhet	8 772	-218
Kapitalförvaltning och livförsäkring	1 797	-1
Totalt	10 569	-219

Finansiella tillgångar som kan säljas		
Bankverksamhet	29 817	-634
Kapitalförvaltning och livförsäkring	6 682	-1 272
Totalt	36 499	-1 906

Totalt	47 068	-2 125
---------------	---------------	---------------

I tabellen ovan redovisas hur känsliga det verkliga värdet på instrumenten i nivå 3 är för antagna förändringar. Det verkliga värdet har testats med antagandet att räntenivån förändras 1 procent i alla maturitetsklasser samtidigt. För placeringar som inte är räntekänsliga har i känslighetsanalysen använts en 15 procent värdeförändring. För derivaten har i känslighetsanalysen använts som en möjlig värdeförändring hela derivatets verkliga värde.

31.12.2016	Bokföringsvärde	Verkligt värde per hierarkinivå			Verkligt värde
Finansiella tillgångar (1 000 euro)		Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Värderade till verkligt värde					
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen					
Bankverksamhet	9 460	649		8 811	9 460
Kapitalförvaltning och livförsäkring*	518 043	516 506		1 537	518 043
Övriga funktioner**	108 595	108 595			108 595
Derivatinstrument					
Bankverksamhet	72 024		70 785	1 239	72 024
Finansiella tillgångar som kan säljas					
Bankverksamhet	1 217 220	1 172 058	16 478	28 684	1 217 220
Kapitalförvaltning och livförsäkring	187 205	182 128		5 076	187 205
Övriga funktioner	482	482			482
Värderas till upplupet anskaffningsvärde					
Placeringar som hålls till förfall					
Bankverksamhet	46 454	46 688		301	46 989
Lån och övriga fordringar					
Bankverksamhet	8 064 383		9 428 289	3 837	9 432 126
Finansiella tillgångar totalt	10 223 865	2 027 106	9 515 552	49 485	11 592 143
Förvaltningsfastighet					
Bankverksamhet	42 625			68 410	68 410
Totalt	42 625			68 410	68 410

* Innehåller skulder i anslutning till fondanknutna försäkringar och fondanknutna placeringsavtal som rapporteras i enlighet med värderingen av placeringen i nivå 1.

** Övriga placerares andel av de fonder som konsolideras.

31.12.2016	Bokföringsvärde	Verkligt värde per hierarkinivå			Verkligt värde
Finansiella skulder (1 000 euro)		Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Värderas till verkligt värde					
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen					
Kapitalförvaltning och livförsäkring*	515 377	515 377			515 377
Övriga funktioner**	108 595	108 595			108 595
Derivatinstrument					
Bankverksamhet	2 289		2 289		2 289
Värderas till upplupet anskaffningsvärde					
Bankverksamhet	8 520 000	1 689 352	6 797 932	82 456	8 569 740
Finansiella skulder totalt	9 146 260	2 313 323	6 800 221	82 456	9 196 001

* Innehåller skulder i anslutning till fondanknutna försäkringar och fondanknutna placeringsavtal som rapporteras i enlighet med värderingen av placeringen i nivå 1.

** Övriga placerares andel av de fonder som konsolideras.

Förändringar inom nivå 3

Avstämning av förändringar som skett för de finansiella instrument som ingår i nivå 3

Finansiella tillgångar värderade via resultaträkningen (1 000 euro)	Bankverksamhet	Kapitalförvaltning och livförsäkring	Totalt
Bokfört värde 1.1.2016	14 431	5 700	20 130
Nyanskaffningar	402		402
Försäljningar	-3 104	-4 194	-7 298
Förfallet under räkenskapsperioden	-3 300		-3 300
Realiserad värdeförändring i resultaträkningen	159	12	171
Orealiserad värdeförändring i resultaträkningen	224	20	244
Bokfört värde 31.12.2016	8 811	1 537	10 347

Värdeändringar som redovisats via resultaträkningen har redovisats i posten "Nettointäkter från handel" och "Nettointäkter från livförsäkringsrörelse".

Derivat (netto) (1 000 euro)	Bankverksamhet	Kapitalförvaltning och livförsäkring	Totalt
Bokfört värde 1.1.2016	1 024	0	1 024
Nyanskaffningar	946		946
Försäljningar	-1		-1
Förfallet under räkenskapsperioden	-796		-796
Orealiserad värdeförändring i resultaträkningen	66		66
Bokfört värde 31.12.2016	1 239	0	1 239

Värdeändringar som redovisats via resultaträkningen har redovisats i posten "Nettointäkter från handel".

Finansiella tillgångar som kan säljas (1 000 euro)	Bankverksamhet	Kapitalförvaltning och livförsäkring	Totalt
Bokfört värde 1.1.2016	38 618	8 794	47 412
Nyanskaffningar	7 032		7 032
Försäljningar	-4 257	-3 120	-7 377
Förfallet under räkenskapsperioden	-1 707		-1 707
Realiserad värdeförändring i resultaträkningen	16		16
Orealiserad värdeförändring i resultaträkningen	-6		-6
Värdeförändring redovisad i totalresultatet	191	-598	-406
Överföringar till nivå 1 och 2	-11 202		-11 202
Bokfört värde 31.12.2016	28 684	5 076	33 760

Ändringar i verkligt värde som under året redovisats i resultaträkningen ingår i posten "Nettointäkter från placeringsverksamhet" och "Nettointäkter från livförsäkringsrörelse".

Orealiserade ändringar i verkligt värde har redovisats i eget kapital fonden för verkligt värde via övriga poster i totalresultatet.

Känslighetsanalys av finansiella instrument som hör till nivå 3
(1 000 euro)

31.12.2016	Bokfört värde	Effekten vid en antagen förändring, negativ
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen		
Bankverksamhet	8 811	-315
Kapitalförvaltning och livförsäkring	1 537	-16
Totalt	10 348	-331
Derivatinstrument		
Bankverksamhet, tillgångar	1 239	-1 239
Totalt	1 239	-1 239
Finansiella tillgångar som kan säljas		
Bankverksamhet	28 684	-1 767
Kapitalförvaltning och livförsäkring	5 076	-761
Totalt	33 760	-2 529
Totalt	45 348	-4 099

I tabellen ovan redovisas hur känsliga det verkliga värdet på instrumenten i nivå 3 är för antagna förändringar. Det verkliga värdet har testats med antagandet att räntenivån förändras 1 procent i alla maturitetsklasser samtidigt. För placeringar som inte är räntekänsliga har i känslighetsanalysen använts en 15 procents värdeförändring. För derivaten har i känslighetsanalysen använts som en möjlig värdeförändring hela derivatets verkliga värde.

NOT 18: KVITTNING AV FINANSIELLA TILLGÅNGAR OCH SKULDER

På Sparbanksgruppens derivatinstrument tillämpas antingen ISDAS:s eller Finans Finland standardavtal om derivat. På grundval av avtalen kan betalningarna för derivat kvittas transaktionsvis per betalningsdag och då en motpart blivit insolvent eller försatt i konkurs. I avtalsvillkoren kan man dessutom avtala om motpartsspecifika säkerheter. De här derivaten bruttoredo visas i balansräkningen.

30.12.2017				Belopp som inte har kvittats men som ingår i kvittningsavtal och motsvarande			
(1 000 euro)	Redovisade finansiella tillgångar, brutto	I balansräkningen kvittade redovisade finansiella skulder, brutto	Bokföringsvärde i balansräkningen, netto	Bokfört värde för finansiella instrument i balansräkningen, netto	Bokfört värde för finansiella instrument som erhållits som säkerhet i balansräkningen, netto	Kontanta medel som mottagits/ställts som säkerhet	Nettosumma
Tillgångar							
Derivatinstrument				52 143		33 588	18 555
Totalt				52 143	0	33 588	18 555

Skulder							
Derivatinstrument				5 584		339	5 185
Totalt				5 584	0	339	5 185

31.12.2016				Belopp som inte har kvittats men som ingår i kvittningsavtal och motsvarande			
(1 000 euro)	Redovisade finansiella tillgångar, brutto	I balansräkningen kvittade redovisade finansiella skulder, brutto	Bokföringsvärde i balansräkningen, netto	Bokfört värde för finansiella instrument i balansräkningen, netto	Bokfört värde för finansiella instrument som erhållits som säkerhet i balansräkningen, netto	Kontanta medel som mottagits/ställts som säkerhet	Nettosumma
Tillgångar							
Derivatinstrument				70 957		45 328	25 629
Totalt				70 957	0	45 328	25 629

Skulder							
Derivatinstrument				2 289		400	1 889
Totalt				2 289	0	400	1 889

NOT 19: SÄKERHETER

(1 000 euro)	31.12.2017	31.12.2016
Ställda säkerheter		
För egna skulder och åtaganden ställda		
Panter	25 585	37 628
Lån *	1 485 159	703 492
Övriga	12 750	16 284
Ställda säkerheter totalt	1 523 494	757 404
Erhållna säkerheter		
Fastighetssäkerheter	7 372 032	6 584 761
Skuldebrev	38 370	42 032
Övriga	76 222	73 282
Erhållna säkerheter	59 162	60 575
Erhållna säkerheter totalt	7 545 786	6 760 650

* Krediter som ställts som säkerhet för de obligationslån med säkerhet som emitterats av Sp-Hypoteksbank.

NOT 20: ÅTAGANDEN UTANFÖR BALANSRÄKNINGEN

(1 000 euro)	31.12.2017	31.12.2016
Garantiansvar	59 277	63 467
Kreditlöften	596 311	487 120
Övriga	7 607	8 120
Åtaganden utanför balansräkningen totalt	663 195	558 707

NOT 21: UPPGIFTER OM NÄRSTÅENDEKRETSEN

Sparbanksförbundet anl:s styrelse har fastställt vilka som ingår i Sparbanksgruppens närståendekrets. I Sparbanksgruppens närståendekrets ingår de bolag och samfund som konsolideras i Gruppens bokslut, intressebolagen och de nyckelpersoner som hör till ledningen samt deras nära familjemedlemmar. Till närståendekretsen hör dessutom företag där nyckelpersoner inom ledningen och/eller deras närstående familjemedlemmar har bestämmande inflytande eller gemensamt bestämmande inflytande. Till de nyckelpersoner som ingår i Sparbanksgruppens ledning räknas medlemmarna och suppleanterna i Spar-

banksförbundet anl:s förvaltningsråd, styrelsemedlemmarna, verkställande direktören och hans ställföreträdare samt medlemmarna i ledningsgruppen.

Krediter och borgen som har beviljats närståendekretsen har beviljats med de villkor som tillämpas på motsvarande kundkrediter och garantier.

Närståendetransaktionerna består i huvudsak av beviljande av lån, insättningar och garantier.

2017 (1 000 euro) Närståendetransaktioner	Nyckelpersoner i ledande ställning*	Närstående företag**	Intresseföretag och samarbets- arrangemang	Totalt
Tillgångar				
Krediter	7 100	887	7 325	15 311
Tillgångar totalt	7 100	887	7 325	15 311
Skulder				
Insättningar	4 960	2 138	2 806	9 905
Övriga skulder	1 114	139	4 821	6 073
Skulder totalt	6 074	2 277	7 627	15 979
Åtaganden utanför balansräkningen				
Kreditförbindelser	570	229	4 732	5 531
Totalt	570	229	4 732	5 531
Intäkter och kostnader 1-12/2017				
Ränteintäkter	52	17	135	204
räntekostnader	-15	2		-13
Försäkringspremieintäkter	505	53		558
Provisionsintäkter	7	3	60	69
Övriga kostnader			-41 135	-41 135
Nedskrivningar				0
Totalt	549	75	-40 940	-40 316

*Innehåller nyckelpersoner i ledande ställning och deras nära familjemedlemmar.

**Innehåller nyckelpersoner i ledande ställning och deras nära familjemedlemmars bolag där de har bestämmande inflytande eller gemensamt bestämmande inflytande.

(1 000 euro) Ersättningar till nyckelpersoner i ledande ställning	1-12/2017	1-12/2016
Kortfristiga ersättningar till anställda	2 671	2 026
Övriga långfristiga ersättningar till anställda	316	192
Totalt	2 987	2 218

2016 (1 000 euro) Närståendetransaktioner	Nyckelpersoner i ledande ställning*	Närstående företag**	Intresseföretag och samarbets- arrangemang	Totalt
Krediter				
Tillgångar totalt	5 933	1 267	6 716	13 915
	5 933	1 267	6 716	13 915
Skulder				
Insättningar				
Övriga skulder	5 667	1 850	3 500	11 018
Skulder totalt	1 029	396	3 674	5 099
	6 696	2 246	7 174	16 117
Åtaganden utanför balansräkningen				
Kreditförbindelser				
Totalt	493	169	4 858	5 520
	493	169	4 858	5 520
Intäkter och kostnader 1-12/2016				
Ränteintäkter	49	22	141	210
räntekostnader	-49	-3		-53
Försäkringspremieintäkter	242	76		317
Provisionsintäkter	4	3	219	225
Övriga kostnader			-36 626	-36 626
Nedskrivningar				0
Totalt	245	97	-36 267	-35 927

*Innehåller nyckelpersoner i ledande ställning och deras nära familjemedlemmar.

**Innehåller nyckelpersoner i ledande ställning och deras nära familjemedlemmars bolag där de har bestämmande inflytande eller gemensamt bestämmande inflytande.

UPPGIFTER OM KAPITALTÄCKNINGEN

NOT 22: SAMMANDRAG AV KAPITALTÄCKNINGEN

De krav på offentlighet för målen och riktlinjerna för riskhanteringen som gäller Sparbanksgruppen beskrivs i Gruppens bokslut i noten om riskhantering. Uppgifterna om Sparbanksgruppens förvaltnings- och styrningssystem samt ersättningssystem beskrivs i bokslutets förvaltningsprinciper.

Sparbankernas sammanslutning består av centralinstitutet, medlemskreditinstitutet, de företag som hör till medlemskreditinstitutens finansiella företagsgrupp och sådana kreditinstitut,

finansinstitut och tjänsteföretag av vilkas rösträtt de ovan angivna företagen tillsammans äger över hälften. Sparbanksförbundet anl är Sammanslutningens Centralinstitut.

Kapitalkravet för kreditrisken hos Sparbankernas sammanslutning räknas enligt schablonmetoden och kapitalkravet för den operativa risken enligt basmetoden. Kapitalkravet för marknadsrisken räknas enligt basmetoden på valutapositionen.

Huvudposter i kapitaltäckningsanalysen

Kapitalbas (1 000 euro)	31.12.2017	31.12.2016
Kärnprimärkapital före avdrag	969 674	915 685
Avdrag från kärnprimärkapitalet	-30 591	-27 835
Kärnprimärkapital (CET1) totalt	939 082	887 850
Primärkapitaltillskott före avdrag	0	0
Avdrag från primärkapitaltillskottet	0	0
Primärkapitaltillskott (AT1)	0	0
Primärkapital (T1 = CET1 + AT1)	939 082	887 850
Supplementärkapital före avdrag	45 483	48 717
Avdrag från supplementärkapitalet	0	0
Supplementärkapital (T2) totalt	45 483	48 717
Kapitalbas totalt (TC = T1 + T2)	984 565	936 567
Riskvägda poster totalt	5 165 694	4 805 436
varav andelen kreditrisk	4 601 921	4 250 278
varav kreditvärdighetsjusteringsrisk (CVA)	72 541	98 561
varav andelen marknadsrisk	39 879	35 147
varav andelen operativ risk	451 354	421 450
Kärnprimärkapital (CET1) i förhållande till riskvägda poster (%)	18,2 %	18,5 %
Primärkapital (T1) i förhållande till riskvägda poster (%)	18,2 %	18,5 %
Sammanlagd kapitalbas (TC) i förhållande till riskvägda poster (%)	19,1 %	19,5 %
Kapitalkrav		
Sammanlagd kapitalbas	984 565	936 567
Totalt kapitalkrav *	569 379	504 571
Av vilket andelen av buffertkravet enligt Pelare 2	25 828	0
Kapitalbuffert	415 186	431 996

*Kapitalkravet består av det lagstadgade minimikapitaltäckningskravet på 8 %, kapitalkonserveringsbufferten på 2,5 % enligt kreditinstitutslagen, det Pelare 2 krav på 0,5 procentenheter som Finansinspektionen ställt och som trädde i kraft 30.6.2017 samt ländervisa kontryckliga buffertkrav för exponeringar i utlandet.

NOT 23: KAPITALKRAV

Kredit- och motpartsrisken	31.12.2017	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2016
Exponeringsklass (1 000 euro)	Riskvägda fordringar	Kapitalkrav	Riskvägda fordringar	Kapitalkrav
Exponeringar mot stater och centralbanker				
Exponeringar mot regionala och lokala myndigheter	498	40	415	33
Exponeringar mot offentliga organ				
Exponeringar mot internationella utvecklingsbanker	161	13	250	20
Exponeringar mot internationella organisationer				
Exponeringar mot institut	38 535	3 083	54 902	4 392
Exponeringar mot företag	1 002 963	80 237	917 146	73 372
Exponeringar mot hushåll	850 380	68 030	830 590	66 447
Exponeringar med säkerhet i fastighet	1 943 450	155 476	1 727 994	138 240
Exponeringar i fallissemang	53 963	4 317	53 687	4 295
Exponeringar som är förenade med särskilt hög risk	8 080	646	6 806	545
Exponeringar i form av säkerställda obligationer	5 147	412	5 376	430
Poster som avser positioner i värdepapperisering				
Exponeringar mot institut och företag med ett kortfristigt kreditbetyg				
Exponeringar i form av andelar eller aktier i företag för kollektiva investeringar (fond).	469 694	37 575	420 818	33 665
Aktieexponeringar	87 942	7 035	97 589	7 807
Övriga poster	141 109	11 289	134 706	10 776
Kreditrisk totalt	4 601 921	368 154	4 250 278	340 022
Kreditvärdighetsjusteringsrisk(CVA)	72 541	5 803	98 561	7 885
Marknadsrisk	39 879	3 190	35 147	2 812
Operativ risk	451 354	36 108	421 450	33 716
Totalt	5 165 694	413 256	4 805 436	384 435

NOTE 24: TOTALA EXPONERINGAR ENLIGT EXPONERINGSKLASS

Kredit- och motpartsrisk 31.12.2017

Exponeringsklass (1 000 euro)	Balans- poster	Poster utanför balansräkningen	Derivat- instrument	Exponerings- belopp totalt
Exponeringar mot stater och centralbanker	1 292 569	2		1 292 571
Exponeringar mot regionala och lokala myndigheter	14 449	3 607		18 056
Exponeringar mot offentliga organ				
Exponeringar mot internationella utvecklingsbanker	51 188			51 188
Exponeringar mot internationella organisationer				
Exponeringar mot institut	29 397	257	87 642	117 296
Exponeringar mot företag	1 022 237	140 116		1 162 353
Exponeringar mot hushåll	1 544 813	341 647		1 886 460
Exponeringar med säkerhet i fastighet	5 585 622	144 055		5 729 677
Exponeringar i fallissemang	72 207	65		72 273
Exponeringar som är förenade med särskilt hög risk	5 387			5 387
Exponeringar i form av säkerställda obligationer	39 244			39 244
Poster som avser positioner i värdepapperisering				
Exponeringar mot institut och företag med ett kortfristigt kreditbetyg				
Exponeringar i form av andelar eller aktier i företag för kollektiva investeringar (fond).	527 127			527 127
Aktieexponeringar	50 068			50 068
Övriga poster	164 227			164 227
Totalt	10 398 535	629 749	87 642	11 115 925

Kredit- och motpartsrisk 31.12.2016

Exponeringsklass (1 000 euro)	Balans- poster	Poster utanför balansräkningen	Derivat- instrument	Exponerings- belopp totalt
Exponeringar mot stater och centralbanker	1 311 593			1 311 593
Exponeringar mot regionala och lokala myndigheter	15 071	3 435		18 506
Exponeringar mot offentliga organ	1 203			1 203
Exponeringar mot internationella utvecklingsbanker	1 235			1 235
Exponeringar mot internationella organisationer				
Exponeringar mot institut	32 200	30 294	111 265	173 758
Exponeringar mot företag	936 024	110 494		1 046 517
Exponeringar mot hushåll	1 462 812	314 204		1 777 016
Exponeringar med säkerhet i fastighet	4 963 506	125 920		5 089 427
Exponeringar i fallissemang	68 744	212		68 956
Exponeringar som är förenade med särskilt hög risk	4 538			4 538
Exponeringar i form av säkerställda obligationer	41 592			41 592
Poster som avser positioner i värdepapperisering				
Exponeringar mot institut och företag med ett kortfristigt kreditbetyg				
Exponeringar i form av andelar eller aktier i företag för kollektiva investeringar (fond).	483 476			483 476
Aktieexponeringar	59 715			59 715
Övriga poster	154 671			154 671
Totalt	9 536 381	584 558	111 265	10 232 203

NOT 25: AVSTÄMNING AV KAPITALBASEN

Avstämning av kapitalbasen

(1 000 euro)	31.12.2017	31.12.2016
Eget kapital sammanlagt (IFRS)	1 017 520	953 402
Avdrag	-49 356	-37 717
Kärnprimärkapital före lagstiftningsjusteringar	969 674	915 685
Räkenskapsperiodens vinst	-2 607	-2 199
Säkring av kassaflöde	-2 867	-3 905
Immateriella tillgångar	-23 608	-19 217
Justering av uppskjutna skattefordringar	-1 510	-2 513
Summa kärnprimärkapital (CET1)	939 082	887 850

Sparbanken